

...PASAULIS DAR MARGESNIS

IR SUTARĖ NESIPEŠTI

Kai balandžio mėnesio pradžioje iš Naujorko paskubomis išvyko į Artimuosius Rytus Jungtinių Tautų (UN) generalinis sekretorius, šiose skiltyse esame minėję, kad šis žydu - arabų kivirčas yra didesnės reikšmės įvykis. Nurodėme Artimųjų Rytų ūkinę ir karinę svarbą, suminėdami petrolio šaltinius ir reikalą užbaigti Sovietų Sąjungos apsupimo žiedą. Šiaurės Atlanto gynybos ir Pietryčių Azijos pakta nėra veiksmingi, jei tarpas nuo Viduržemio jūros iki Indijos vandenyno sudaro tuštumą. Gera žinoma, kad Indija su savo 300 milijonų gyventojų vis laikosi nušaliai nuo abiejų galybių, besistengdama taiką išlaikyti esamos politinės pasaulio padėties palaikymu. Kitaip kalbant, paliekant Maskvai jos užgrobtus kraštus ir tuo pačiu leidžiant tolimesnį jų terijimą. Šią tuštumą šiek tiek užpildo Bagdado paktas, tačiau nuolatiniai ginkluoti susirėmimai tarp Izraelio ir Egipto, Sirijos, Libano bei Jordanijos, ypač aktyviai įsikūšus Maskvai, rodo, kad Sovietų Sąjungos apsupimas nėra veiksmingas, jei šioje srityje vis liesis kraujas. Todėl šia prasme ir toliau žydu ir arabų kivirčas lieka pavojinga žiežirba visuotinam gaisrui sukelti.

Dag Mammarskjoldas, be abejonės, turėjo nelengvą uždavinį bandyti įgyvendinti tarp minėtųjų valstybių jau 1949 metais pasirašytą paliaubų sutartį. Atrodė, jog ši misija bus pasisekusi. Tačiau vos UN generalinis sekretorius spėjo iškelti koją, Naujorko jau vėl sklinda žinia apie naujus susirėmimus tarp žydu ir egiptiečių.

Tuo būdu, atrodytų, kad paliaubų įgyvendinimas šioje srityje yra labai sunkus, jei nenorime tiesiog neįmanomu pavadinti. Šią mintį taip pat patvirtina ir šiomis dienomis Jeruzolime vykusio pasaulinio sionistų kongreso nutarimas, kad arabai nori naujai įgyvendinti nacionalistinius žydu tautos naikinimo metodus. Ta prasme atrodytų todėl ir Dag Mammarskjoldo pasisekimas neįmanomas, nes neapykanta tarp šių tautų, pakurstoma iš Maskvos, nemažėja.

TARĖSI, TARSIS, BET NESUSITARS

Jau buvome išdrįsę spėti, kad UN saugumo tarybos nusiginklavimo komisijos konferencija Londone pasibaigianti neprieinant prie jokio susitarimo. Neklydome — septynias savaites trukusieji pasitarimai pasibaigė be vaisių. Maskva nesutiko su amerikiečių nusistatymu įgyvendinti griežtą kontrolę iš oro nei uždrausti branduolinių kilmės ginklų gamybą ir

vartojimus. Rusijos delegacijos manymu, toks branduolinių ginklų susitarimas turėtų būti visiškai atskirai svarstomas. Atrodo, kad Rusijos noras buvo šioje konferencijoje pasiekti įprastinių ginklų ir kariuomenės skaičiaus apribojimą, kuris Sovietų Sąjungoje siekias 4 mi-

sios pramonės mašinas ir kariuomenės reikšmės medžiagas bei žaliavas. Ypatingai reikia pabrėžti, kad šioje srityje skyrėsi JAV ir Anglijos norai. Vasingtono supratimu, prekybiniai santykiai su Rusijos kumštyje esančiais kraštais ir su pačia Maskva neturi būti gerina-

Rože Paslaptingoji, melskis už Lietuvą!

lijonus vyrų. Be abejonės, tai yra nemažas skaičius vyrų, išlaikomų be kūrybinio darbo, tuo būdu virsdami nenaudingais valstybei. Tokia padėtis ilgai darosi sunki ir nepakeliamą. Šitaip tenka aiškinti ir Maskvos pastangas šioje konferencijoje, pasiekti susitarimo dėl kariuomenės kiekio sumažinimo.

SVIESTAS IR IDEJOS

Dvi dienas trukusioje NATO konferencijoje, kurioje dalyvavo visų paktų priklausančių valstybių užsienio reikalų ministrai, pasibaigė komisijos, susidedančios iš trijų užsienio reikalų ministrų, sudarymu. Į šią komisiją buvo paskirti Lester Pearson — nuo Kanados, Halvard Lange — Norvegijos ir Gaetano Martino — nuo Italijos. Šis triumviratas buvo sudarytas JAV užsienio reikalų ministerio Foster Dulles pasiūlymu, pavedant išdirbti ekonominio ir politinio bendradarbiavimo planus.

Kaip žinome, Šiaurės Atlanto gynybos pakto valstybės politinėje srityje maždaug sutarė, tačiau ekonominėje srityje šis sutarimas nebuvo toks ryškus ir vieningas. Ypač turint galvoje galiojantį uždraudimą parduoti Maskvai sunkio-

mi, išplečiant leistinų gaminių, kad ir nekarinių, sąrašą. Tuo tarpu Anglija, kuri, kaip jau žinoma, yra pasiryžusi prekiauti net su paties „velnio bobute“, norėtų, kad draustinių prekių sąrašas būtų jai labiau sumažintas.

Jau esame rašę, kad Bulganas ir Chruščiovas Londone bandysią dar labiau paryškinti šį vakariečių nesutarimą, pasiūlydami Anglijai plačius prekybinius santykius. Minėjome apie 1954 metų raudonosios meškerės kabliuką su 400 milijonų svarų. Šis komunistinis „sliestas“ paskutiniojo lankymo si metu buvo padidintas iki 100 milijonų svarų vertės. Be abejonės stambus tai masalas, bet „draugų“ noras į tokį susitarimą įjungti ir sunkiosios pramonės mašinas, Edeno buvo visgi atmestas. Tačiau grįžę į savo „raudonąją landynę“ Maskvoje, Bulganas su Chruščiovu vėl užmetė savo „meškerę“, siūlydami anglams plačias rinkas ir vėl bandydami pagilinti šią vakarų kraštuose esančių ekonominių spragą.

Iš šių trumpų apdūjomų todėl galime suprasti NATO sudarytosios trijų komisijos svarbą, kuri pačių vakariečių diplomatų buvo pakrikštyta „sviesto ir idėjų“ žygiu.

(Tęsinys 2 psl.)

ORGANIZUOJAMA TAUTŲ EISENA

Visi prisimename, kaip prieš 2 metus lietuviai gražiai pasirodė tautų eisenoje. Šiais metais taip pat organizuojama didžiulė tautų eiseną Fatimos įvykių pasėkoje. Visos tautos pasiaukos Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, kad pasaulyje grįžtų tikroji taika. Mes, lietuviai, paaukosime save Marijai, prašydami jos užtarimo ir greitesnio Tėvynės išlaisvinimo. Eisenoje dalyvaus tūkstantinės minios, neatsilikime ir mes. Mūsų savigarba reikalauja tinkamai pasirodyti toje tautų eisenoje, kuri bus

SEKMADIENI, GEGUŽES 27 D. 16 VAL.

Mes, lietuviai, renkamės gegužės 27 d. 15 val. (3 val. popiet) prie Av. de Julio ir Cangallo gatvių sankryžos su tautiniais rūbais, dalyvaujant organizacijoms su savo vėliavoms. Bus nešamas

Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas,

Dalyvaus visų kolonijų chorai: Šv. Cecilijos choras, Temperley „Aušros“ choras ir Berisso liet. atstovai.

16 val. įvyks visų tautų eiseną per Av. de Mayo. 17.30 val. Iškilmingos Šv. Mišios Plaza de Mayo aikštėje.

Pastaba: Organizacijos su tautiniais rūbais ir savo vėliavomis, skautai ir kiti uniformuoti vyksta iš Aušros Vartų liet. parapijos pulmanais. Tačiau, norintieji patekti, privalo iš anksto užsirašyti parapijos raštinėje.

FATIMA — DIEVIŠKOJI ŠVIESA MŪSŲ DIENŲ TAMSOJE

Dr. A. Baltinis

1. DIEVO ŠVIESA TAUTŲ GYVENIME

Nėra pasaulyje tautos, kuri būtų mylėjusi tik žemę; visos tautos yra garbinusios ir dangų, turėjusios ryšį su amžinybe ir iš jos sėmusios jėgų bei šviesos savo gyvenimui. Visų tautų gyvenime galime išvėgti tamsesnius ir kilnesnius tikėjimus į šią dieviškąją šviesą, į paslaptinę šviesą, į paslaptinę, antgamtinę jėgą, lemiančią tautų ir atskirų žmonių likimą. Nors pagal mūsų sampratą šie tikėjimai atrodo per daug žmogiški, „antropomorfiški“, tačiau negalime paneigti, kad juose po šia žmogiška forma slepiasi tikros dieviškos galios ir šviesos nujautimas. Visuose šiuose tikėjimuose glūdi viena pagrindinė mintis, kad laikinieji dalykai negali egzistuoti be amžinųjų, kad žemė tampa nevaisinga, jei jos negaivina dangaus palaima.

Tai tinka tiek atskirų žmonių, tiek ir tautų gyvenimui. Tiek atskiras žmogus, tiek ir tauta stovi prieš amžinybės Paslaptį, nuo kurios atspėjimo pareina jos likimas.

2. FATIMA — DIEVO ŠVIESA MŪSŲ DIENŲ PASAULIUI

Dieviškoji šviesa žmonijai nėra tik praetities palikimas: jės spinduliai įvairiais būdais sklido per visus šimtmečius, nušviesdami tamsius šios žemės vieškelius ir paliesdami atskirų žmonių širdis.

Tarpiškai ši šviesa sklinda iš Dievo apreiškimo ir Kristaus Bažnyčios, ir betarpiškai — įvairiais apreiškimais įvykstančiais skirtingais laikais ir skirtingose vietose. Mūsų amžius

nėra jautrus tarpiškai Dievo šviesai, einančiai iš Bažnyčios, ir modernusis žmogus dažnai lieka kurčias Dievo balsui, kalbančiam į jį laiko ženklais bei įvykiais. Antrojo pasaulinio karo metu, bomboms griauant Vokietijos miestus ir žmonėms iš siaubo stingstant, pasirodė knyga: „Kodėl Dievas tyli?“ Senovės žmogus panašiose aplinkybėse būtų išgirdęs Dievo balsą ir taręs: „Kaip galingai kalba Dievas į mus savo rūstybėje“. Mūsų amžius vadinamas „didžios tamsos“, „baugios pasaulio nakties“ amžiumi.

Žmogus, sistematiškai susitelkęs prie žemiškų dalykų, rodos, yra praradęs dvasinį žvilgį ir galią suvokti Dievą ir išvysti jo šviesą. Todėl mūsų laikai ypatingai stiprios Dievo šviesos, kad ją galėtų išvysti medžiaginiuose rūpesčiuose ir egoistinėse aistrose paskendęs modernus žmogus. Tokia šviesa mūsų galingai sklinda iš mažo Portugalijos miestelio — Fatimos. Ten Šv. Mergelės apreiškimu mes esame pastatomi prieš amžinąją šviesą ir iš trijų nekaltų vaikų nusteibimo pilnų akių kalba į mus pati Amžinybė.

3. DIEVIŠKOJI ŠVIESA IR MŪSŲ TAUTOS LAISVĖ

Šios dieviškosios šviesos spinduliai nušviečia ir Lietuvą. Šiemet jau sueina penki metai, kaip Lietuvos vyskupai yra paaukoję mūsų kraštą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, o daugelis lietuvių yra įsijungę į MELYNĄ JĄ ARMIJĄ, turinčią visame pasaulyje daugiau šešių milijonų žmonių. Gyvas atsiliepimas į Fatimos įvykius rodo, kad ir mes lietuviai jaučiame ir išgyvename dieviškosios jėgos ir šviesos reikalingumą mūsų gyvenimui. Mūsų dienomis, kada daugelis nekritiškų ir lengvabūdiškų žmonių yra pakliuvę į rafinuotai gudrių ir apgaulingų politinių sistemų pinkles, iškyla gyvas reikalas šių klaidingų ir klaidingų pažadų vietoje rasti savo tautai ir jos laisvei stipresni pamatai, į kuriuos galėtumėm atremti savo ateities vil-tis.

Šių pamatų jokiū būdu neraišime vad. „realinėje politikoje“, ieškančioje tik esmeninės, egoistinės gerovės, ir praradusioje (Tęsinys 2 psl.)

VLIKO Vykdomoji Taryba praneša

Kad per jos įgaliotą PLB Italijos krašto valdybos pirmininką kun. V. Mincevičių 1956 metų balandžio 11 d. gautas Italijos Užsienio Reikalų Ministerijos su ministerio Alberto Nonis parašu pranešimas, jog Italijos vyriausybė Lietuvos Respublikos užsienio pasus pripažįsta lygiai, kaip ir kitų kraštų užsienio pasus, kelionės ir asmens tapatybės įrodymaisiais dokumentais. Ateityje mūsų pasai bus vizuojami be preventyvaus atsklausimo norint įvažiuoti į Italiją ar iš jos išvažiuoti.

VYKDOMOJI TARYBA

LOS BALTICOS PERMANECEREMOS UNIDOS

Discurso pronunciado por el teniente general T. Daukantas en la reunión de Ex-Combatientes Bálticos, realizada en Lomas del Palomar el 30 de abril del presente año.

Señores y señoras, aliados en la noble lucha en pro de la verdadera liberación de los pueblos oprimidos y subyugados por la esclavitud roja, mis amigos y camaradas de armas:

Sumamente grato me resulta el agradecer a las Mesas Directivas de los Ex-Combatientes Bálticos, a la vez que considero gran honor el poder dirigir unas palabras de amistad báltica a los presentes en esta reunión de camaradería. A todos agradezco su amable presencia.

Bálticos, o baltos, es epíteto común para estonios, letones y lituanos. Tal epíteto se debe al mar a cuyas orillas están nuestros países: el Mar Báltico.

"Báltico" en lituano tiene un significado muy particular: significa "Blanco". Entonces, ya de antigüedad, somos "Blancos". Por consiguiente rechazamos en forma categórica los deseos de hacernos aparecer "Rojos".

Rechazamos y luchamos con la fuerza contra el agresor. ¡Sí, agresor!

Desde siglos aquel agresor ha llamado a su Moscú la "Tercera Roma". (Siglo XV: Filolay, reinado de Iohano III, esposo de la princesa Paleolog, hija del último Emperador de Bizancio-Constantinopla: "Segunda Roma"). Y goza de su agresión. No le es suficiente el nuevo "Imperio Romano" de Moscú. Sus propósitos son más amplios. De sea avasallar con su doctrina y métodos al mundo entero. Recientemente lo afirmaba Kruschov.

Un famoso escritor ruso (conocido al mundo occidental como Fedor Dostoiévski), enviado por años a los trabajos forzados de Siberia, en el Siglo XIX, llevado a la desgracia por la opresión, comprendió el espíritu destructor de la revolución rusa. En su "Diario del Escri-

tor", hace 80 años, profetizó con su genio de previsión que la revolución nihilista rusa de la Negación (que es, recordémoslo, la Tercera Ley de Lenin —Negación de la Negación—, samootritsanie en ruso) reclamaría 100 millones de sacrificados entre los seres humanos. Y el mismo Lenin asevera tales palabras al afirmar que la revolución necesaria de "combustible" para su desenvolvimiento. Vidas humanas serían el precio de esta revolución.

Y bien, la Revolución, en Rusia, tomó 34 millones. Después de la Segunda Guerra Mundial unos 16 millones perdieron sus vidas. Vale decir que aún restan 50 millones más. Y éstos serían nuestros amigos occidentales, si venciera la revolución roja.

Salvar a nuestros amigos, si amables y simpáticos, si hospitalarios y generosos, sería nuestro grato deber y obligación. Explicar, aclarar la situación peligrosa, contar nuestras experiencias en el pasado: esa es nuestra tarea.

Allí, al otro lado de la Cortina, se verifican hechos inimaginables e inexplicables para seres civilizados. Es el mundo distinto donde vive la gente descendiente de Stenka Rasin cruel. Stenka, ese brigante del Volga que, por su himno, se hizo famoso en el mundo occidental.

Si los occidentales comprendieran cuanto nos duele y "el porqué" de nuestro forzoso abandono de la Patria, nos ayudarían sin dudar y apoyándonos moralmente en nuestras ideas de lucha inevitable, nosotros venceríamos con un sacrificio de vidas mucho menor.

Muéstrame un solo ejemplo de éxito en la conquista del mundo entero. Conocemos las tentativas. Yo podría recordaros ocho, más o menos. Y todas han fracasado.

¿Por qué pensar, pues, que los rojos vencerán? Su idea es falsa y equivocada. Más aún, el mundo rojo no es tan unido y fuerte como aparece del exterior. Nosotros vemos nuestras debilidades, pero poco las conocemos en los demás.

Nosotros, bálticos, con nuestros aliados entre los pueblos detrás de la Cortina (o Telon) de hierro, estamos dispuestos a la lucha. Sabremos luchar en el momento oportuno y nuestra será la victoria.

Gracias por vuestra atención. He dicho.

IR LIETUVOJE NAIKINAMAS STALINO KULTAS

LIETUVOJ VĖL PASIDAVĖ SOVIET. SAUGUMUI

Dienr. „Helsingin Sanomat“ išdėjo amerikiečių žinių agentūros UP iš Maskvos perduotą pranešimą, kuriame, pasirėmus „Sov. Litva“ 1956. IV. 8 žiniomis, rašoma, esą, kapituliavęs didesnis lietuvių vyrų skaičius, kurie apgalvestavę savo „nusikaltimus“ ir „sulaukę amnestijos“. Laikraščio pranešimu, Lietuvos komunistinės saugumo įstaiigos kreipėsi ir į kitus ligi šiol joms dar neprisistačiusius, jiems pareikšdamos, kad tie galį pasinaudoti 1955 m. amnestija. Laikraštis rašąs, esą, tarp „kapituliavusiųjų“ buvęs vienas pulkininkas, vienas policininkas ir vienas kalėjimo sargas.

Tačiau kitų į tokius bolševikų pranešimus žiūrėta labai atsargiai — kaip į pinkles lengvatikiams vilioti. Krašte lietuviai jokiomis bolševikų „amnestijomis“ netiki, žinodami visą jų suktumą ir klaidingumą.

KAIP SUSITARTA SU SVEDAIS

„Tiesos“ Nr. 80 (1956. IV. 4) pranešimu, švedija ir Sov. Sąjunga susitarė, jog „būtų pradėtos derybos dėl suregulavimo kai kurių tebesančių savitarpio pretenzijų, susijusių su Pabaltijo Respublikų įėjimu į T. Sąjungą, sutinkamai su T. Sąjungos — švedijos 1941 m. susitarimu. Artimiausioje ateityje į Maskvą atvyks švedijos delegacija tokioms deryboms pradėti“.

Švedų laikraščiai 1956. ŠV. 13 paskelbė oficialų pranešimą, kuriuo paneigia britų „Manchester Guardian“ balandžio 9 d. samprotavimus, esą, švedijos įskūrę pabaltiečiai galį jaustis nesaugiai. Švedų užs. reik. ministerija pabrėžia, jog tos rūšies būkštavimai esą nepagrįsti. Tai aiškiai matyti ir iš susitaro ofic. komunikato. Susitarimu pažadėta nedaryti kliūčių „grįžti namo“ tik tiems, kurie patys to norėtų — išvykti į Sov. Sąjungą.

IR OKUP. LIETUVOJE SMARKIAI VAROMA AKCIJA „PASALINTI STALINO ASMENS KULTUI“

Iš viso Lietuvoje esą apie 300 Stalino paminklų bei kitokių atminimų, kuriuos teks dabar „sutvarkyti“. 1956. III. 29 „Tiesa“ perspausdino iš „Pravdos“ straipsnį „Kodėl asmenybės kultas svetimas marksizmo - leninizmo dvasiai?“, kuriame nurodyta: „su šaknimis išrauti asmenybės kulto atgyvenas iš teorinės ir praktinės veiklos yra vienas iš svarbiųjų partijos ir visų jos organizacijų uždavinių tam, kad būtų pašalinta bet kuri galimybė asmenybės kultui atgyti vienokia ar kitokia forma“.

Bet kas atitaisys Stalino tikrosios aukoms padarytąsias skriaudas? Juk nemaža net ir mokinių buvo į Sibira išstremti tik už tai, kad pasišaipė iš Stalino, vienas kitas nupaišydavo prie jo paveiklo barzdą etc. Dabar Stalino liapsintojai okup. Lietuvoje nežino, ką toliau bedaryti. Ypač sunkumų susidaro su Stalino „genialumą“ liaupsiniais vadovėliais, kuriuos reikia iš naujo pertaisyti. Susidaro stambios sumos, kurias ir vėl turės padengti engiama lietuvių liaudis. Vos užėjus bolševikams, pvz. Salomėjai Neriai už Staliną šlovinančią „poemą“ buvo sumokėta 60.000 litų. Bet dabar jau toji pati poema sviedžiama šiukšlių dėžėn...

greičiau „sutvarkyti“ Alžyro sukilėlius. Kaip žinome, Prancūzijos vyriausybės prieš mėnesį buvo nutarta prireikus pašaukti prie ginklo visus paskutiniųjų trijų metų bėgįje buvusius kariuomenėje vyrus. Tai sudarytų apie 200.000 karių. Iki šiol tačiau buvo pašaukta tik apie 75.000. Tačiau to skaičiaus esama mažoka. Laukiama todėl naujai pašaukiant į kariuomenę dar 30.000 vyrų. Visa tai rodo, kad Prancūzija artinasi prie kryžkelės, kurioje nežinia koks kelias bus pasirinktas.

Jau dabar Prancūzijoje pastebimas nuostabus reiškinys. Dabartinė vyriausybė, sudaryta iš vadinamojo socialistinio „respublikinio fronto“ yra mažumos vyriausybė. Seimas, išrinktas šių metų pradžioje, dar tebėra formaliai lyg ir atostogaujanti, nes naujų seimo atstovų išrinkimo patikrinimas vis vilkinamas, sąmoningai leidžiant veikti Guy Mollet ir Mendes - France grupių sudarytai vyriausybei, nors ir neturinčiai daugumos atstovų užnugario ir žinant, kad nuvertus dabartinę vyriausybę, naujos sudarymas būtų tikrai sunkus. — jei nesakyti, — beveik neįmanomas.

Tuo būdu, pačioje Prancūzijoje vis dažniau ir spaudoje imama kelti klausimas dėl Prancūzijos konstitucinės valdžios formos pakeitimo, imant pavyzdžiu JAV prezidentinę valdžią, kad tuo būdu būtų patikrintas vyriausybės pastovumas. Jau vėl imama kalbėti apie generolo De Gaulle galimybes grįžti prie vyriausybės vairo. Jei prie to prieitų, tai reikėtų, kad gen. De Gaule iki naujų rinkimų, — kurie turėtų įvykti 1961 m., — būtų suteikta neribota galia Prancūzijos likimui tvarkyti ir įgaliojimas sudaryti valstybės pertvarkymo planą, pagal jau minėtą prezidentinės valdžios formą. Visa tai rodo, kad Prancūzija artinasi prie kryžkelės. Reikia tikėti, kad būsimasis Prancūzijos kelias, be abejonės, bus ir toliau demokratinis.

— a. b. c. —

„Gedulo mitingai“. 1956. IV. 12 kom. veikėjai Vilniuje dailininkų salėje atsiveikino su Dr. St. Matulaičiu. Prie karsto su jo palaikais į paskutinę garbės sargybą stojo Gaška, V. Kučinskas, Pušinis, Kindurys. Antakalnio kapinėse „gedulo mitingai“ atidarė Gaška, o kalbas pasakė R. Šarmaitis, J. Jurginis, buv. Marijampolės Realinės gimnazijos auklėtinis ir velionies mokinyss Bulota, Meškauskas ir kt.

Balandžio 2 d. mirė Vilniaus un-to med. fakulteto dekanas doc. V. Grigorevičius Ilijnas. Vilniaus m. tuberkuliozinės ligoninės kolektyvas pareiškė užuojautą med. mokslų kandidato L. Kogano šeimai dėl jo mirties.

Kaip aktyvūs 1905-7 m. revoliucijos dalyviai, Lenino ordinu apdovanoti, be Didžiulių, V. Brigrmanas ir J. Stankūnas; darbo raud. vėliavos ordinu — Jovaras, Pr. Mažylis, St. Matulaitis, B. Pušinis ir kt. „garbės raštais“ — okulistė E. Kutorgienė, P. Dovydaitis, A. Kvedaras, J. Zolpis etc.

Janonio 60 m. gimimo sukaktis atžymėta labai iškilmingai. Nutarta išleisti jo raštų naują leidinį, numatyta restauruoti namą Šiauliuose, Vytauto gatvė Nr. 87, kuriame Janonis gyveno 1913 m., ir jam pastatyti Biržuose paminklą.

1956. IV. 11 per Vilniaus radiją buvo skaityti Mal'Ponio eilėraščiai: Nuo Birutės kalno, Užmigo žemė, Minija, Eina garsas, Ant Drūkšės ežero, Už Raseinių ant Dubygos, Saulė teikant ir Uosis ir žmogus.

1956. IV. 15 daug Kauno politechnikos instituto studentų buvo pasiūstyti į Kauno HES „statybos talką“. Ateityje tokias „talkas“ bus pasiūstyta po ketelį tūkstančių Kauno jaunuolių.

ARGENTINA IR LIETUVA

Prieš antrąjį pasaulinį karą Argentinos ir Lietuvos santykiai buvo geri ir tiek nuosirdūs, kiek jie galėjo būti tarpe dviejų tolimų kraštų. Sovietams įsibrovus Lietuvon, pirmuoju laiku Argentinos laikysena Lietuvos atžvilgiu nepasikeitė. Vien diktatūrai įsitvirtinus šio krašto valdžioje ir įsileidus sovietų atstovus, Lietuvos pasiuntinybė Buenos Aires'e buvo priversta pasitraukti į Lietuvai draugingą Urugvajų. Per dešimtį diktatūros viešpatavimo metų, Lietuvos reikalais Argentinoje negalima buvo viešai kalbėti, nes tai galėjo užgauti „draugus“. Vietinė spauda labai nenoriai praleisdavo vieną - kitą žinutę, o valdžiai Lietuva buvo „baigtu reikalu“.

Diktatūrai žlugus, padėtis pasikeitė beveik iš karto. Ypač paskutiniuoju metu du Laik. Vyriausybės svarbūs žingsniai, mums, lietuviams, yra ypatingai reikšmingi. Pirmasis — Argentinos pilnas priėmimas visų Amerikos kraštų pasirašytos sutarties Caracas mieste kovai prieš tarptautinį komunizmą; antrasis — patvirtinimas Tautųdystės (Genocido) Sutarties. Tuo būdu Argentinos valdžia aiškiai pasisako už teisingumą, nepriklausomybę ir žmoniškumo dėsnius, taip brangius ir artimus lietuvių tautai. Būdami dėkingi Laik. Argentinos Vyriausybei už naują tarptautinę kryptį, visais atvejais palankių Lietuvos reikalams, mes, Argentinos lietuviai, turėtumėm taip pat prisiminti mūsų pačių pareigas mūsų Tėvynės ir jos išlaisvinimo atžvilgiu. Jei iki 1955. 9. 16 d. buvo šaukta tyruose, geriausiai atveju susilaukiant atgarsio, dabar galime drąsiai kreiptis į viešąją krašto nuomonę, su viltim, kad būsimie suprasti ir įvertinti.

Lietuvos reikalų gynimas ir garbinimas Argentinoje yra didelis ir platus uždavinys, kuriame kiekvienas nešame dalį atsakomybės.

Kalbant apie Lietuvos išlaisvinimo darbą, tenka pirmoje eilėje prisiminti ir pagerbti Lietuvai išlaisvinti Centrą Argentinoje, kuris per ilgus metus darė ką galėjo, nebijant nepalankių srovių ir žvąrbijų vėjų. Nelaukime, tačiau, iš LICA neįmanomų stebuklų. Jo veiklos sėkmė priklausys nuo lietuviškos visuomenės pritarimo ir paramos. Manysčiau, kad tiek pavieniams asmenims, tiek mūsų draugijoms, kurioms nėra svetimas mūsų tautos likimas, atėjo metas apsigalvoti „perkratyti sąžinę“ ir nusispręsti LICA klausimu. Būtų taip pat pravartu, kad pati LICA vadovybė viešai primintų, kad ir spaudoje, savo veiklos būdus ir priemones, tiksliai nurodant, koks bendradarbiavimas ir parama yra pageldatini iš visuomenės ir organizacijų tarpo.

L. S.

FATIMA — DIEVIŠKOJI ŠVIESA MŪSŲ DIENŲ TAMSOJE

(Atkelta iš 1 p. l.)

visus ryšius su amžinybe ir iš jos sklindančia šviesa. Visi mūsų gyvenimo keliai į tautos laisvę, turi atsiremti į tą didįjį Centrą, kuris, Dantės žodžiais tariant, „judina saulę ir žvaigždes“. Šis didysis centras — Dievas ir jo šviesa yra tai, kas suteikia tikrąją vertę ne tik meno ir mokslu kūriniais, bet ir praktiškojo gyvenimo darbams — politikai ir įvairioms jos apraiškoms tautų kelyje. Tik šios dieviškosios šviesos atokaitoje gali sutirpti tos pragariškos jėgos, kurios stingdo mūsų dienų pasaulį ir šaldo tautos kelius į laisvę.

Todėl atstatymas prarasto ryšio su Dievu ir jo šviesa visose privačiojo ir viešojo gyvenimo srityse yra didžiausias ir svarbiausias mūsų dienų reikalavimas. Ypač šio ryšio atstatymas turi rūpėti mums lietuviams, nes mūsų laisvės netekimas ir visos mūsų tautos kančios yra tiesioginė paseka pasaulio išsigalėjusių jėgų, neigiančių Dievą ir jo šviesą žmonių ir tautų gyvenime.

Tačiau neužtenka, kad šie dieviškosios šviesos spinduliai mirgėtų kažkur toli už debesų, nepermatomoje tolumoje. Jie turi nušviesti mūsų kasdieninį realųjį gyvenimą. Mėlynoji Arminija, šią dieviškąją šviesą sklindančią iš Fatimos ir mūsų dienų tamsą, stengiasi malda, atgaila ir pasiaukojimu įauti į mūsų kasdieninį gyvenimą ir išplėsti ją visoje mūsų tautoje. Amžinosios šviesos spinduliai, nušviečiantieji žmonių ir tautų gyvenimą, nėra svajonė ar iliuzija, tačiau jie vaisių duoda tik tada, kai nepailstamu darbu ir auka apvairnikuoja visą mūsų gyvenimą.

Stebuklingoji Pažaislio Dievo Motinos šventovė

...Pasaulis dar margsnis

(Atkelta iš 1 psl.)

NEAIŠKI KRYŽKELE

Jau daug kartų esame kartoję, kad Prancūzijos likimo klausimas nėra aiškus. Didžiulis politinis susiskaldymas, dažnai besikeičiančios vyriausybės ir jos kolonijų nuolatinis mažėjimas

kelia nuolatinį rūpestį apie Prancūzijos vidaus reikalus. Šis susirūpinimas ypač ryškus pastaruoju metu dėl Alžyro kolonijos išlaikymo. Yra ženklų, rodančių, kad Guy Mollet vyriausybė visomis karinėmis priemonėmis stengsis galimai

LIETUVIAI visame Pasaulyje

ELTOS ŽINIOS

AUSTRALIJA

→ Mažosios Lietuvos Bičūnių Draugijos Sidnio skrydis surinko Vasario 16 d. gimnazijai aukų. Audburno (Sidnio mieste) žaislų ir lėlių parodų pirmoji premija už gražiausią tautinę lėlę buvo paskirta lietuvi R. Slavėnaitėi.

BRAZILIJA

DU RADIO PUSVALANDŽIAI

Nors jėzuitas Tėvas Vladas Mikalauskas mirė sausio 23 d., bet jo darbai Sao Paulo mieste nemirė, kaip tas mestas grūdai į dirvą, pradėjo nešti gausų vaisių. Pavyzdžiui, Sao Paulyje per 30 metų neturėta nuolatinio pastovaus lietuviško radio pusvalandžio. A. a. T. Mikalauskas bėgiojo, ragino visus, kad būtinai reikia įvesti radio pusvalandį ir prieš savo mirtį jau suspėjo pasirašyti su radio stotimi "Nove de Julho" sutartį. Bet štai negalėtingoji mirtis staiga jį išrovė iš gyvųjų tarpo, vienok radio nežūsta.

Vila Zelina lietuviškos parapijos klebonas kun. P. Ragažinskas su keletu uolių veikėjų perima radio valandėlę ir jau nuo švento Kazimiero, kovo 5 d., pasigirsta kun. Ragažinsko ir įvairių draugijų bei organizacijų pirminiuku sutartini sveikinimai į plačiąją Sao Paulo lietuvišką visuomenę.

Iš Urugvajaus laikinai atvykęs misijonierius Tėvas Jonas Bružikas, kurį laiką talkininkavo radio programoje, o atsiradus daugiau lėšų, vienas fabrikas apsiėmė pilnai apmokėti visą pusvalandį, ir žmonėms trokštant dar daugiau išgirsti lietuviškų dainų, kilo mintis atidaryti dar vieną pusvalandį lietuviškos parapijos choro vardu.

Tokiu būdu Sao Paulyje Brazilijoje jau gyvuoja du lietuviški pusvalandžiai. Pirmas atsiradė kovo 4 d. 2 val. p. p., o antras — bal. 22 d. 8.30 val. ryte. Tikimasi, kad tie du pusvalandžiai girdėti visoj Pietų Amerikoje, nes labai galima stotis. „Nove de Julho“ galima girdėti ilgomis bangomis 540 klc. ir trumpomis — 25 mtr.

LABAI GRAŽŪS LANGAI

Šiomis dienomis išsiunčiami iš Sao Paulo į Montevideo labai gražūs lietuviškais ornamentais išpuošti 9 langai skirti lietuvių katalikų naujai bažnyčiai Urugvajuje. Juos padarė vokiečių fabrikas „Vitrais Conrad Sorgenlicht“, o langų paveikslus ir lietuviškus ornamentus piešė vienas baltgudis, baigęs dailės institutą Vilniuje ir gerai pažįstas lietuvišką meną. Ir dar nuostabu tai, kad tas dailininkas neturi abiejų dešnių ir vienos akies. Tai pradžioje laike vieno cheminio bandymo. Bet suspaudęs rankų šeimomis braižymo įrankius, puikiai atlieka meniškus darbus. Tie puošnūs langai bus tikras Montevideo lietuvių bažnyčios pasididžiavimas ir pažiba.

ITALIJA

→ Pasaulio Katalikų Jaunų Moterų ir Mergaičių Federacijos Kongresas vyko balandžio 3 — 8 d. Romoje. Jame Lietuvai atstovavo kun. Dr. Balčiūnas iš Romos, p. Bičkienė iš Čikagos ir p-lė Ljuskaitė iš Londono. Kongrese buvo atstovaujamos 34 tautos su 1450 delegacijų. Lietuvaitės atstovavo ateitininkėms.

Kongresas buvo atidarytas „Angelium“ un-to salėje. Maldą ir įžangos žodį tarė didelis lietuvių tautos bičiulis kard. Pizzardo, kuris pabaigoje pažymėjo, kad salėje yra taip pat persekiojamos ir kankinamos Lietuvos vysk. Padolskis, ir pakvietė visus dalyvius sukabėti „Tėvo Mūsų“ už Lietuvą ir kitus persekiojamus kraštus. Įžanginę paskaitą „Dvasinis gyvenimas technikos pasaulyje“ skaitė Van Lierde, generalinis šv. Tėvo vikaras Vatikano teritorijai.

Įvairių tautų delegatės buvo priimtos šv. Tėvo audiencijoje. Lietuvaitės gražiais tautiniais drabužiais atkreipė visų dėmesį, taip pat ir Popiežiaus Pijaus XII, kuris, priimdamas ateitininkų dovaną — gražiai įrištą Lietuvos vaizdų albumą, parodė joms ypatingą palankumą, pasikalbėjo, pasiteiravo

apie ateitininkų veiklą tremtyje, paguodė, padarino nenustoti vilties, ir suteikė ypatingą palaiminimą. Lietuvės delegatės buvo atskirai nufotografuotos su Popiežiumi.

Kongreso darbu metu buvo parodyta daug simpatijų lietuviams. Įdomus faktas, kad Kongrese iš pavergtųjų kraštų tedalyvavo tik lietuvaitės ir rusės: pavergtos ir pavergėjos, bet lygios visos toje pačioje nelaimėje. Lietuvaitės gražiai pasirodė žibintų procesijoje ir folkloriniame tautų vakare. Visa Italijos spauda tai pažymėjo. Austrės atstovės pareiškė, kad jos nuolat

Tu mano, motinėle, močiute sengalvėle...

meldžiasi už Lietuvą ir daro visa, ką gali, kad jai padėtų ir bent dailimi atsilygintų už tą gerą, kurį yra patyręs ne vienas jų karys belaisvis, vien mūsų tautiečių gerasirdiškumo dėka išsigelbėjęs nuo mirties. Jos nuolat siunčiančios į Lietuvą siuntinėlius ir prašė naujų adresų, žadėdamos ir jiems pasiūstyti.

Kongresas pasiuntė Jungtinėms Tautoms šitokią telegramą: „1450 jaunųjų katalikų vadovų iš 34 kraštų, susirinkę į Kongresą ir skaudžiai pasipiktinę siaučiančiais tikėjimo persekiojimais daugelyje kraštų... kelia protesto balsą, apeliuodamos į viešąją opiniją. Jos reikalauja iširti bei nuodugniai painformuoti pasaulį apie ten praktikuojamą skaudų ir žiaurų pažeidimą pagrindinių žmogaus laisvių, pripažintų žmogaus Teisių Deklaracijos. Jos kreipiasi į Jungtines Tautas, kad padarytų žygių užkirsti kelią šiam nežmoniškam elgesiui su daugybe nekaltų aukų“.

Pasirašė: Hemptine, pirmininkė. Jaunųjų Katalikų Moterų dvasios vada turėjo savo atskirus posėdžius ir buvo atskirai piimti Popiežiaus. Juose dalyvavo iš lietuvių pusės kun. Dr. Balčiūnas. Senajai Federacijos pirmininkei Hemptinei, pirmininkavusiai per 30 metų, atsisakius toliau statyti savo kandidatūrą, buvo išrinkta olandė Vėndrik. Išrinkta pirmininke Popiežiaus apdovanojo aukso medaliu už nuopelnus, gi visų tautų atstovės, tarp jų ir lietuvaitės, įteikė po albumą ir gyvų gėlių puokštę.

→ Balandžio 9 d. Lietuvių šv. Kazimiero Kolegija suruošė Marijos garbei akademiją, į kurią buvo kviešti visi Romos lietuviai. Įžanginį žodį tarė kun. Dr. Balčiūnas. Paskaitą „Marija visatos karalienė“ skaitė kun. Steigvila. Meninė daly solistė P. Bičkienė su giliu įsijautimu pagledo „Maria Mater gratiae“ ir puikia interpretacija padainavo keletą lietuviškų dainų. Minėjimas baigtas tautos himnu.

→ Romoje lankėsi tarnybiniais reikalais J. Laučka, Am. Balso lietuviškų transliacijų vedėjas Muen-

chene. Jis turėjo pasikalbėjimų su JAV ambasados pareigūnais, su Lietuvos ministeriais, su Bendruomenės ir kitais.

KANADA

→ Toronte širdies smūgiu mirė inž. A. Barauskas, buv. Lietuvos sauskelių tarnybos direktorius. Toronte dirbo žymioje statybos bendrovėje, eidamas atsakingas pareigas.

JUNGT. AMER. VALST.

→ JAV Liet. Bendruomenės valdybos įgaliota, Hartfordo apygardos valdyba š. m. gegužės 5 ir 6 d. Hartforde, Conn., organizuoja JAV L. B-nės rytinių apygardų New Yorko, Hartfordo, Newarko, Bostono, Philadelphijos ir Baltimorės) apygardų ir apylinkių vadovybių bei Bendruomenė besirūpinančių lietuvių suvažiavimą. Suvažiavime da-

KAS ĮVYKO SU CARO GALVA?

Brazilijoje, Sao Paulo mieste leidžiamam rusiškam žurnale „Rusija“ pasirodė 4 — 5 nr. straipsnis; pavadinimas „Caro galvos likimas“. Čia išverstas ištais iš vokiško laikraščio „Weixel“, pastoriaus I. Rizenbergo jaudinantis aprašymas viso to, ką tas pats pastorius matė ir pergyveno. Taigi liudijimas yra tikras. Pastorius rašo: „Visiems jau yra žinoma, kad Ekaterinburge Ipatovsko namo rūsyje nakties metu iš liepos 17 į 18-tą visa caro šeima buvo išžudyta. Aš, kaip visa matęs ir pergyvenęs, galiu šiuo atveju duoti tikras ir smulkias žinias.“

Kai tik carą sušaudė, tuojau revoliucinio Uralo apskrities komiteto pirmininkas Bieloborodovas mušė telegramą į Maskvą. Telegrama buvo adresuota asmeniškai Leninui ir Trockiui ir Maskvoj jau buvo ji gauta liepos 18 d. Ši žinia pasiekė tik patį Maskvos komunistų partijos aktyvą, gi liaudis apie tai sužinojo daug vėliau, kai žinia aplinkiniais keliais atėjo ir jau joki būdu nebuvo galima visa tai išlaikyti paslaptį. Tuo tarpu liepos 26 d. atėjo į Maskvą ir antspauduotas odinis čemodanas, kuriame buvo patalpinta stiklinė su caro Nikolajaus galva. Jokių abejonių nebeliko. Dėl to jau rytojaus dieną, t. y. liepos 27, Leninas šaukia posėdį, laike kurio susirinkusieji apžiūri patalpintą stiklinę bonkoje caro galvą ir, įsitikinę, kad tikrai caro galva, sustato protokolą, po kuriuo pasirašo Leninas, Trockis, Zinovjevas, Bucharinas, Dzeržinskis, Kamenevas, Kalininas ir Petersomas.

Pasirašius protokolą, kreipiasi Kameniovas į ten esančius klausdamas, ką dabar reikės daryti su caro galva? Zinovjevas ir Bucharinas patarė caro galvą padėti muzėjum, kad kartų kartos galėtų matyti, bet dauguma buvo už tai, kad tuojau reikia tą galvą sunaikinti, nes, kaip išsireiškė Petersas, tamsioji liaudis gali paversti muzėjų šventove ir caro galvai duoti pagarbą. Dėl to nutarta bematant tuojau iš liepos 27 į 28 nakčia Kremliuje caro galvą sudeginti, o šią pareigą įvykdyti buvo uždėta pačiam Trockiui.

Paskirtą valandą aš nuėjau pas Kremliaus komendantą parodydamas savo dokumentus ir dar atskirą kortelę. Iš komendanto sužinojau, kad caro galvos sudeginimas įvyks nedideliame namelyje, kuris kadaise buvo virtuvė.

— Mes ten viską priuošėme, reikia atlikti patį darbą, — nusišypsodamas pasakė komendantas.

Eidamas kartu su komendantu į rima nenaudotu būdu vėl priminti lemiančiajame pasaulio politikos centre Lietuvos bylą, o kartu — ir lietuviškajam jaunimui priminti jam tenkantį šime kovos bare vaidmenį. Tuo reikalu atsisaukimas, pasirašytas visų lietuviškųjų jaunimo organizacijų vardu, buvo paskelbtas lietuvių spaudoje ir nagrinėjamas per susirinkimus. Visuomenė jam gyvai pritaria.

→ Buv. VT pirm. K. Žalkauskas, Demokratinio Sambūrio prezidiumo pakviestas, Clevelande skaitė paskaitą apie Vliko ir Vykdo Tarybos darbus. Publikos buvo gausiai. Buvo daug paklausimų, į kuriuos prelegentas atsakė. Susidomėjimas paskaita buvo gyvas.

→ Pasiryžmėjęs visuomenės veikėjas buv. Vliko narys M. Mackevičius 50 m. sukakties proga gavo visą eilę sveikinimų. Sukaktuviniškas yra buvęs Laikinojoje vyriausybėje teisingumo ministeriu. Vytauto D. Un-te, o vėliau Vilniaus un-te buvo pakviestas dėstyti konstitucinės ir administracinės teisės. Už aktyvią antinacinę veiklą, o ypač priešinimasi praveisti Lietuvoje mobilizaciją, 1943 m. pradžioje buvo suimtas ir išgabentas į Stutthofa kacetą. Paleistas iš jo, 8 mėnesius slapstėsi įvairiose Lenkijos vietose, kol galiausiai su prancūzais karo belaisviais pasiekė Vokietiją. Vokietijoje dėstė Pinnebergo un-te, taip pat dirbo Vlike kaip jo narys. „Sėja“ Nr. 2 paskelbė jo kalbą apie „Principus, tikrovę ir kovą“, kurią M. Mackevičius yra pasakęs Clevelande Vasario 16 d. proga. Kalboje išsamiai išdėstyti svarbiausieji Vliko atliktieji darbai, kreipiantis į Jungtines Tautas ir į didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministerius Lietuvos gyvybiniais reikalais.

→ Norėdama paskatinti jaunimo užsilažavimą aktyviam Lietuvos laisvės bylos gynimui, Lietuvos Studentų Santara ėmėsi iniciatyvos surinkti bent 25.000 parašų lietuvių jaunimo petičijai ir ją birželio sukakties proga, minint prieš 15 m. įvykdytus išvežimus, įteikti Vašingtono pačiam prezidentui Eisenhaueriui. Tą iniciatyvą parėmė visos jaunimo organizacijos. Petičija no-

nurodytą vietą, aš praėjau pro Archangelską, Soborą ir pasiekiau seno vienuolyno pastatus, prie kurių angos sėdėjo sargas. Pastarasis pamatęs komendantą, tuojau atsis-tojo ir išsitiesė. Dar keleta žingsnių ir jau esame prie mažos trobelės. Čia radome krūvą žmonių, kurie, patyla šnekučiuodamiesi, rūkė. Pradeda lynoti. Netrukus lietus pasmarkėjo ir pradėjo labai pilti. Už Maskvos upės prasideda gaisras ir liepsnos kyla į padangę. Iš Kremliaus išsiskubina gaisrininkų komanda. Varpas skelbia pavojų.

Komendantas atidaro namelio duris, įeina į nedidelį kambarį, kuriame matome pirkūrentą krosnį ir spindinčia mažą žibalinę lemplę. Dabar aš žiūriau apie 20 žmonių, tarp kurių matosi — Eudukovas, Smirnovas, Bucharinas, Radiokas su seseria ir kai kurie kiti. Po to ateina Petersonas su Balabanova; jis seka Laciasas, Kolontajus, Dzeržinskis ir Kamenevas. Kambarį taip karšta, kad vos galime kvėpuoti. Visi labai neramūs ir susijaudinę. Tik Kolontajus nori parodyti susivaldąs, priena arčiau prie krosnies ir mėgina nuvalyti savo aptaškytą paltą. Trockis ateina pasuktinis.

Jam atėjus, tuojau padedamas ant stalo prieš visus keturkampis odinis čemodanas. Pasikeitęs su Dzeržinskiu ir Bucharinu keleta žodžių ir tiriančiu žvilgsniu perbėgęs visus ten esančius, Trockis liepia atidaryti čemodaną. Pirmu momentu smalsuoliai taip apsupa stalą, kad aš lieku užpakalyje ir nieko negaliu matyti. Staiga viena moteris pradeda aikčioti ir staiga atitraukia nuo stalo. Trockis juokiasi — „moters nervai“. Krylenko jam pritaria. Bet Dzeržinskis su šypsena, ir, nuduodamas norįs patarnauti, paima moterį Kolontajų ir, pervedęs per minią, pasodina prie sienos ant suolo. Tik dabar aš gausnu progos pamatyti, kas randasi čemodane. Aš matau didelę stiklinę su kraujuotu skysčiu, kuriame guli caro galva.

Mano susijaudinimas toks didelis, kad aš vos galiu atskirti tarp man pažįstamus caro veido bruožus. Bet abejoti negalima; mūsų akivaizdoje, iš tikrųjų, randasi paskutinio rusų caro galva, tik prieš 10 dienų nukirsta Uralų kalnų papėdėje. Visi tai palindija.

Pasigirsta įvairios pastabos. Bucharinas ir Laciasas stebisi, kad caras taip greit pražlės. Ir, iš tikrųjų: galvos ir barzdos plaukai buvo beveik balti. Gal dėl to, kad paskutinėmis minutėmis prieš mirtį turėjo baisesi pergyvenimus, o gal dėl to, kad karo stovis, revoliucija ir ilgas kalinimas į jį paveikė.

Trockis pareikalavo, kad vėl būtų sustatytas protokolai ir visi pasirašytų. Tokiu būdu atsirado antaras protokolai. Moteris Kolontaja tuo momentu prasišalino, bet už tat atsirado daugiau smalsuolių. Tarp jų aš pastebėjau Krestinską, Poliakovą, keletą jūrininkų ir moterų.

Pasirašius protokolą, dar esantieji artinosi prie čemodano ir akyliu apžiūrinėjo indą su esančia caro galva. Visų veiduose buvo matomas didelis susijaudinimas ir prislėgimas. Bucharinas, norėdamas prablaivyti šią nemalonią situaciją taria kelis žodžius, lyg pagirdamas revoliucijos nuveiktus darbus, bet tuojau nustoja ir vėl didelis tyla... Kad net šaltakrauvis Laciasas pradeda pešioti savo plačiąją barzdą ir žvairas akis nuleidžia, įsmeigdamas į stalą. Žodžių, visi pasijunta prislėgti.

Trockis staiga įsako nešti indą prie krosnies. Visi persiskiria ir padaro dešimties pėdų ilgio ir dviejų pėdų pločio taką... Tai paskutinis Rusijos caro takelis ir tuojau ugnies liepsnos apgaubia caro galvą... Aš ilgiau nepakėliau šio šurpas reginio. Bijodamas, kad nepasidarytų bloga, išbėgu į lauką. Pajutęs gaivinantį lietu, vėl sugrįžtu į save ir įtraukęs tyro oro atgaunu visas prarastas jėgas... Šiais žodžiais baigia pastorius I. Kupc - Rizenberg savo pasakojimą.

J. B.

* * *

* Artimiausiu laiku tarp Kopenhagos, Oslo, Stockholmo ir Maskvos pradedamas tiesioginis oro susisiekimas. Pakeliui Skandinavų SAS bendrovės lėktuvai galės nusi-leisti latvių sostinėje Rygoje. Anksčiau keleiviai turėdavo Sovietų teritorijoje persėsti į jų lėktuvus, o dabar jau padaroma nuolaida šiuo atveju: galės toliau skristi Skandinavų lėktuvais.

VOKIETIJA

→ Vokietijos LB pirmininkas Pr. Zundė gegužės mėn. vyksta atostogų. Tuo metu pirmininko pareigas eis vicepirmininkas E. Simonaitis.

BR. ZUMERIS

Gegužės 13 — Maldos ir Atgailos Diena už Lietuvos laisvę

Senasis graikų išminčius Aristotelis kartą yra pasakęs: „Jeigu žmogus, pasiekęs tobulumo, yra pirmas tarp gyvulių, tai tas, kuris gyvena be įstatymų ir be teisingumo yra paskutinis, ir nėra baisesnio dalyko, kaip ginkluota netiesa“. Šito teisingo posakio šešelyje mes dabar gyvename ir vykdomė vieną iš didžiausių šio laikotarpio pareigų: Kovojuome prieš ginkluotą netiesą tikslu laimėti savo kraštui laisvę ir nepriklausomybę. Tam laimėti mes vedame politinę kovą visais galimais būdais ir priemonėmis. Tačiau šita kova nėra lygių partentrių kova. Tai Dovydo kova prieš Galijotą, silpnojo kova prieš stiprijį, teisingojo kova prieš tiesą pamynusį milžiną.

Senjo Testamento knygoje daugelis esame skaitę apie Dovydo kovą prieš Galijotą. Iš vienos pusės išeina fiziniai stiprus vyras — Galijotas —, ginkluotas puikiais ano meto ginklais ir šarvais. Gi prieš jį atžygiuoja Dovydas, fiziniai menko sudėjimo ir ginkluotas tik primityviu kilpiniu. Jeigu Galijotas buvo stipriai pasiruošęs fiziniai, tai Dovydas buvo stiprus dvasiniai ir moraliai. Kai Galijotas savo pusėje turėjo technikinę kovos pasiruošimą — jėgą ir plieną, tai Dovydas — aukščiausią pasitikėjimą Dievu. Dovydas išėjo į kovą ginkluotas anais ir šiandieniniais laikais stipriausiu ginklu, nes jis stojo prieš Galijotą sukalbėjęs nuo širdžių maldą ir savo tautos laisvę ginti išėjo Visagalio Dievo vardu ir prašydamas jo pagalbos.

Gal niekad Dovydo ir Galijoto momentas nebuvo tiek ryškus, gal niekas nebuvo taip arti Dievo padėties, kaip mes esame šiandien. Mes puikiai suprantame savo podėtį, kiurai permatome varganą tautos buitį, tačiau į jos vadavimo darbą stojame ne dovydais, bet galijotais.

Pažvelkime į šiandienines mūsų konferencijas, susirinkimus, politinius sambūrius ir veiksmus. Tai būtini faktoriai ir didžiai reikšmingas jų atliekamas darbas ir pastangos. Jie yra anie kilpiniai Dovydo rankose. Tačiau su vienu kilpiniu, kaip tokiu, Dovydas nebūtų išdrįšęs išeiti prieš Galijotą. „Pavesk savo kelius Viešpačiui ir juo pasitikėk, o jis viską gerai padarys“ (Ps. 35,5) — tarytum byloja Dovydo lūpos vedantiems nelygią kovą. Tačiau ar šiuo keliu mes einame? Ar daug politinių konferencijų salėse maldos ir susikaupimo? Ar daug išeinančių kovoti už laisvę reikalų prašo Aukščiausiojo palaimos? Ar daug kas kovą už Lietuvos laisvę veda Dievo vardu? — Politikai ir valstybės vyrai daug ir labai daug bėgioja nuo Erodo ligi Piloto, bet užmiršta atsisukti į čia pat stovintį Kristų. Moderniųjų doktrinų dėka, politika tapo savotiška sritimi, kurioj veikdamas asmuo tartum išjungiamas iš to principo, jog žmogus, kaip Dievo kūrinys, atsakingas už visus darbus savo Kūrėjui. Politikoj dirbantieji nesivadovauja dėsniu, kad jame mes gyvename, judame ir esame“ (Apd. 17,28). Politika pasidarė kas tai tokio, apie ką Dievas neprivalo žinoti, kuo jis neprivalo rūpintis, nes visa tai išeina iš bet kokios Dievo veikimo ar pasaulėžiūros kontro-

lės. Nenuostabu, kad politika išsivadavusi iš saistančiųjų Dievo dėsnių, tapo gyvūninio žmogaus diriguojamas darbas — laikinųjų dalykų perstatinėjimas vadovaujantis nuotaikos ar susidariusios situacijos paviduotų sąlygų. Ir todėl žiūrėdami į vidaus ar pasaulinės politikos teatrą tegalime pakartoti prasmingus apaštalo žodžius: „Gyvūninis žmogus savo prigimtimi nepriima to, kas yra Dievo Dvasios; tai jam yra paikybė, ir jis negali suprasti, nes tai reikia tyrinėti dvasiškai“ (1 Kor. 2, 14-15).

Šia prasme mes ir esame galijotai, kurie pasitiki savo darbo kilpiniais, bet ne Viešpaties Dievo pagalba. Mes kruopščiai statome namus savo rankomis, tačiau blankiai daugeliui atrodo Kristaus išpėjimas, jog velniui statomi namai, jei Dievas nedalyvauja jų statyboje. „Iš tikrųjų sakau jums, jei turėsite tikėjimą kaip garstyčios grūdą, jūs sakysite šitam kalnui: persikelk iš čia į tenai, ir jis persikels; ir jums nebus nieko negalima“ (Mat. 17, 19). Tačiau dabartinėje kovoje dėl laisvės mes pripažįstame vienus — jusinį ir vegetatyvinę — momentą: politines kombinacijas, karinius štabus, atominių bombų išteklius, divizijų skaičių, karo laivyno junginius ir didžiųjų valstybių politikos vyrų žodžius bei nuotaikas. Tai Galijoto kalkuliacija. Dar daugiau. Šiandien už viską atleidiama ir už viską dovanojama, išskyrus žmogui, kuris vienu ar kitoku būdu bando priminti Dievo pagalbos reikalingumą. Jeigu žmogus puola ir užsigauna, aiškiai yra kalti žemės gravitacijos dėsniai, tačiau niekas dėlto nereikalauja juos panaikinti. Bet iš viešojo politinio gyvenimo, iš mūsų kovos ir pastangų orbitos, Dievo palaimos, maldos ir aukos reikalingumo ir būtinumo dėsnis dažnai laužomas net pačių katalikiškų nusistatymo veikėju.

Todėl Gegužės 13-sios, viso pasaulio lietuvių maldos ir atgailos už Lietuvos laisvę dienos proga, tenka pervertinti darbus ir pastangas teigiama prasme. Lietuvos vadavimo kova privalo būti atžymėta maldos ir atgailos ženklų, tačiau ne vienkartinio, ne pripuolamo, bet pastoviu. Visos mūsų pastangos, veiksmai, laimėjimai ir pralaimėjimai privalo būti nuširdūs, nepertraukiami malda. Tegul neatrodo naivus Don Cartes teigimas: „Kas nuoširdžiai meldžiasi, pasauliui padaro daugiau gero, negu kovojančieji“, gi Giovanni Papini sako: „Jūs per daug tikite iš politikos ir per mažai laukiate iš religijos“. Tyra, karšta malda yra visagalė, nes toks yra pats Dievas. Užtat ir kelias į Lietuvos laisvę nebūtinai privalo būti nuklotas lavonais ir granatų skeveldromis. Jeigu taip įvyktų, tai tik Dievo Motinos Fatimoj šaukiančio išpėjimo nepildymas: „Žmonės turi pasitaisyti ir prašyti savo nuodėmių atleidimo; jie neprivalo daugiau įžeidinėti Viešpatį, nes jis jau ir taip per daug įžeistas“. Tačiau atgailaujantiems ir teisingiems žmonėms Dievas visados suteikia prašomos palaimos. „Paš Dievą niekad nepralaimėsim“ (ark. J. Matulaitis). Jam viskas yra galima. Jis vienu mostelėjimu sukeičia situacijas, sugriauna žemės galybes,

nutildo ir nušluoja į nežinią žemės viešpačių sukeltas audras. Ne tuščios teorijos ar prielaidų sapnai, bet Dievo teikiama malonė žmogui, tautai, valstybei ar žmonijai yra jos laisvės, pasisekimo ir gerovės laidas, tikrojo buvimo pagrindas. Tačiau pirma turime būti verti jo malonės, turime būti ne žemės kirminai, bet Dievo vaikai — maldos ir atgailos vyrai! Tada suprasime didįjį Kristaus klausimą: „Kodėl esate bailūs jūs, žmonės menko tikėjimo“ (Mat. 8, 26), ir bus atšauktas Fatimos Marijos išpėjimas: „Melskitės ir daug melskitės už nusikaltimus. Kalbėkite kasdien rožančių. Taisykite savo gyvenimą ir prašykite savo nuodėmių atleidimo, nes jeigu tai nebus padaryta, pasaulyje bus sukelti karai, persekiojama Bažnyčia. Šv. Tėvas, bus nukankinta daug gerų žmonių ir sunaikinta ištisos tautos... Jei mano reikalavimai bus išpildyti — Rusija bus atversta ir bus taika“.

KULTŪRINĖ KRONIKA

→ „Aidų“ žurnalo literatūros premija šiais metais paskirta K. Bradūniui už poezijos knygą „9 Baladės“.

→ Jaunimo literatūros konkurso 500 dolerių premija paskirta Australijoje gyvenančiam Br. Zumeriui — už jo knygą „Gyvenimo keliu“. Per premijos paskelbimo iškilmes Čikagoje kalbėjo Č. Grincevičius, A. Jasaitytė, V. Ramonas ir Dr. J. Prunskis. Buvo atlikta ir meninė dalis.

→ P. Skujeniks yra išvertęs į latvių kalbą R. Spalio „Gatvės berniuko nuotykius“ ir „Ant ribos“. Vertimai turi didelį pasisekimą.

→ Vak. Europoje ir Amerikoje galima užtikti įvairių paveikslų ar skulptūrų, kuriuos yra sukūrę gimę Lietuvoje dailininkai. Pvz. Ben Schau, gimęs Kaune, laikomas vienu iš geriausių tapytojų modernistų, kaip ir B. Arbitblatt, William Schwarz ir kt. Haime Sautine, gimusio Vilniuje, laikomo vieno š eks. prezionizmo tėvų, paveikslų rasime New Yorko, Bostono, Čikagos ir kitose Amerikos meno galerijose. J. Lipshiz, baigęs meno mokslus N. Lietuvoje, šiandien garsi kaip vienas iš geriausių pasaulio skulptorių — abstraktų.

→ Kanadoje, Toronte ir Hamiltone, įsisteigė komitetas, kuris rūpinasi surinkti reikalingą kiekį lėšų paslūsti dainininką St. Baranuskui pagilinti dainavimo studijų Italija.

→ JAV lietuvių spaudoje aprašoma filmų artistės Grace Kelly išpūdžiai, gauti per lietuvių demonstracijas prieš Sovietų žurnalistus Los Angeles mieste. Lietuvių demonstracijos jai padarė didelį išpūdį, nes atskleidė, kaip skaudžiai lietuvių tauta pergyvena laisvės netekimą. Grace Kelly paprašė perduoti jos linkėjimus visiems lietuviams. Balandžio 18 d. Grace Kelly ištekėjo už Monako valstybės princą Rainier Trečiojo.

→ Kanadoje gyvenęs prof. Dr. Zubrys, Lietuvos un-to mokslininkas, išrado naujus vaistus džiovel gydyti. Šiuo metu jis dirba prie Toronto un-to tyrimo laboratorijoje.

→ Amerikiečių „Woman's Day“ žurnalas, turįs kelių milijonų tiražą, atspausdino A. Devenienės angliška parašytą straipsnį apie Lietuvos statuso reikšmę ir amerikiečių laisvinimo pastangas. Už šį straipsnį buvo paskirta premija.

PRANCŪZAI DAŽNAI MINI MILAŠIŲ IR JO KŪRYBĄ

Štai prancūzų „Le Monde“ 1955 IV. 7 įsidėjo F. Chapono straipsnį apie Milašiaus poetinį palikimą ir jo kūrybos vertingumą. „La Croix“ tą pat dieną paskelbė straipsnį apie Milašius, kurį kūrybos aukštumu sugretina su Claudeliu ir Rilke, ir jo giminaiti Česlovą Milašius; straipsnį pailiustravo lietuvišką kryžių nuotrauka. Lietuviškieji rūpintojėliai yra tokie pat žymūs, kaip bretonų Kalvarijos kryžiai. L. Guisard labai šiltais atsiliepia apie Milašiaus kūrybą. („Freiburger Kat. Kirchenblatt“ 1956. IV. 8 numeryje aprašė religinę padėtį Pabaltijo kraštuose ir Lietuvos vyskupų likimą.

JOSE HERNANDEZ GAUČIUS MARTYNAS FIERRO

ORIGINALO ANTRAŠTĖ:

"El Gaucho Martín Fierro"

ANTROJI GIESMĖ

(Pradžią)

Nešnekėkit man apie vargą,
Nes varguos pats gyvenu,
Ir nebūkit pasipūtę,
Nors ir raiti būdami,
Nesgi tenka likt pėsčiam
Gaučiui net labai budriam.

Patyrimų apščiai gauna, —
Gali net kitiems dalyti
Tas, kas savo dienas lydi
Ašarom ir širdgėla didžia,
Matgi, nieks geriau nemoko,
Taip kaip verksmas ir kančia.

Į pasaulį žmogus aklas,
Viltim nešinas ateina,
Bet netrukus jį aptvoja
Smarkiai smogdamos nelaimės,
Ir, aiman, kaip jį sužeidžia
Laikas, kuris šuolia leidžias!

Pažinau seniau šį kraštą, —
Laikės čia tada kaimietis
Ir turėjo savo pirkią,
Ir savo vaikus, ir žmoną...
Miela buvo pažiūrėti,
Kaip gražiai jįsai gyveno.

Tada... — kada Aušrinė
Danguje šventam spindėjo
Ir gaidžiai visur aplinkui
Brėkstant jau skelbė dieną, —
Į virtuvę, atsikėlęs,
Gaučius žengdavo sau šulnas.

Ir prie židinio prisėdęs,
Kol aušra dar neprašvitus,
Čiulpdavo jis karčią matę,
Prisipampdavo lig soties,
Kai, būdavo, jo pačiulė
Po jo pončiumi dar guli.

Ir kai vieni arkliaus tramdė,
Kiti į ganyklas traukė
Sudabot savų galvijų
Ir į kaimenes suginti,
Taigi, šitaip užsiėmus,
Nejučia jiem dienos slinko.

Ir kai vos tiktai rytuose
Gaisai imdavo žioruoti, —
Paukščiui kildavo giedoti,
Vištos leisdavos nuo laktų,
Mat, reikėjo, kad kas sau
Vis ką nors veiktų ir jau.

Šis sau rišas pentinus,
Ans dainuodamas išeina,
Gūnios vienas nesuranda,
Kitas — laso, anas — kančiaus,
O žirgai tie užtvari
Saukia vyrus žvengdami.

Tas, kuris tramdyt mokėjo,
Tiesiai leidosi į gardą,
Kur smarkaudamas arklys
Baisiai trypė, šėlo, siuto,
Piktesnis už savo bobutę... —
Tai netramdytas dar dveigys.

Ir ten gaučius sumanus,
Vos tik žirgą pasigavęs
Ir kaip reikiant pabalnojęs,
Tuoį apsižergė jį raitas,
Rodyt imdamas gudrumą,
Kokį žmogui Dievas davė.

Kėvė rietės, kuprą statė,
Visas daužėsi po plynę,
Nešės braškindamas balną,
Piesta šokdamas augštytyn,
O tuo tarpu jam pašones
Raižė raitelis pentinai.

Ak, laikai!... Didžiutis teko,
Matant raitą laukininką!
Gaučius tas, kur jot igudęs,
Arkliui virtus augštinninkam,
Stodavo ant žemės stačias,
Rankoje laikydamas pavadį.

Vertė ANTANAS VILUTIS

Reikalauja išlaisvinti Pabaltijį

„Helsingin Sanomat“, didžiausias Helsinkio dienraštis, paskelbė straipsnį, kuriame įrodinėja, kaip Stalinas 1939 m., net nepaskelbęs karo, užpuolė Suomiją ir kaip suomių tauta narsiai 3 mėnesius ir 13 dienų priešinosi žymiai stipresniam užpuolimui. Jos pagalbą tesudarė nebet tik laisvojo Vakarų pasaulio simpatija, bet, deja, tą simpatijų neužteko Suomijos teisėms apsaugoti. Todėl Vakarų valstybės, gerai atsimindamos Stalino sąjungą su nacine Vokietija, ir dabar nenori tikėti jokiems Sovietų vadų gražiems žodžiams, bet reikalauja iš jų konkrečių žygių, kuriais būtų įrodyta gera valia. Tokie konkretūs žygiai turi būti parodyti tiek Suomijai, grąžinant atplėstas sritis, tiek ir Pabaltijo valstybėms, pažymėdamos. Tada Sovietų priešai šaltajame kare būtų priversti patikėti Sovietų gera valia ir nutilti.

Šaukiama VLIKO sesija

Kaip pranešama iš JAV, š. m. birželio mėn. JAV-se šaukiama Vliko sesija. Joje, numatoma, bus taip pat svarstomi ir daromi nutarimai, su Vliko pirmininko J. Matulionio ir Vliko V. Tarybos pirm. A. Devenienės pasitarimais Romoje.

Anglų spauda tinkamai sutiko Serovą

Londonas (LAIC) — Sovietų slapotos policijos viršininką Ivan Serovą, atvykusį į Londoną anglų spauda apibūdino tokiu koku jis buvo ir yra.

London Daily Mail Serovo sutikimui nustatė toną, savo pranešimo antrašte — „Serov — tas žudikas šiandien jau čia“.

Toliau pirmojo puslapio vedamajame sako, jis yra žudikas — ir tai atrodo. Jis atstovauja visa kas yra šlykštu ir nežmoniška Rusijos komunistinėje sistemoje. Jis yra korikas.

The Manchester Guardian laiko jį „neprašomu vizitatorium“, ir vedamajį tiesiai vadina „Serov, grįžk namo!“

„Tali buvo jis, kuris paruošė planus didelėms skaičiams žmonių deportuoti iš Pabaltijo kraštų.“

London Evening News Kolumnistas John Carpenter sako, kad Serovo vizitą vadina „vienu daugiausia neteisėtumu, blogumu pasižymintiu figūra visoje SSSR.“

London Evening Star rašo, kad Serov nori atsiųsti mažą armiją į Angliją Bulganino ir Chruščiovo apsaugai.

Yra suprantama, kad Scotland Yard pareigūnai mėgins jį atkūbėti. Tačiau jie vertina rusų jaudinimosi tals 150.000 pabėgėlių iš už geležinės uždangos, kurie šiandien yra Anglijoje.

SEKMADIENIO RIMČIAI

MŪSŲ TAUTOS IR BAŽNYČIOS DIDVYRIS

Dievo Tarnas Arkiv. J. Matulaitis-Matulevičius

(Tęsinys iš pr. nr.)

Garsas apie žmogų greit sklinda. Ir apie kun. Jurgį pradėta plačiai kalbėti, kad jis esąs gabus visuomenininkas ir sociologas. Šis garsas pasiekė net Rusijos Petrapilį. Čia dvasinė akademijai prirėkė sociologijos profesorius, ir 1907 metais, palikęs Varšuvą, kun. Matulaitis turėjo išsikelti į Petrapilį.

Petrapilyje jis profesoriaus ketvertą metų. Ir čia jo šviesa spindėjo. Buvo paskirtas dar akademijos vice-reaktoriumi. Iš šios vietos jo kelias vedė į vyskupo sostą.

Bet kun. Jurgiu rūpėjo ne savo garbė, o Dievo. Jis pasiryžo atnaujinti vienuoliją, kuri Lietuvoje, Marijampolėje, buvo rusų jau baigiama marinti.

Jo krikščytojas kun. Čėna jau buvo miręs. Liko vienas paskutinis marijonas kun. Vincas Senkus. Su šiuo seneliu, parvykęs vasarai namo, kun. Matulaitis sutarė, kad jis bus pirmas naujasis marijonas. 1909 metais jis pats nuvyko į Romą ir šv. Sostas jam leido padaryti vienuolikiuosius įžadus be novicijato. Kitiems metams jis parengė naujus marijonų vienuolijos įstatus, kuriuos šv. Sostas 1910 m. patvirtino. 1911 metais mirė kun. Senkus, paskutinis generolas, ir Matulaitis tapo šios atnaujintos vienuolijos pirmuoju generolu.

Visa tai buvo daroma slapta, nes viešai veikti neleido rusų valdžia. Bet pačiame rusų centre, Petrapily, Matulaitis surinko būrį draugų — tokių pat slaptų būsimų marijonų ir įsteigė jiems novicijata.

Rusų valdžia viską sekė, ir buvo pavojus, kad atseks ir šį Matulaitio planą. Dėl to jis atsisakė Akademijos profesoriaus ir vice-reaktoriaus pareigų ir su savu slaptu novicijatu persikėlė į Šveicarijos Friburgą.

1913 m. su dviem marijonais jis atvyko į Jungt. Amerikos Valstijas ir čia padarė pradžią marijonų veiklai. Pirmąjį pasaulinį karą Matulaitis praleido Lenkijoje ir čia atgavino lenkų marijonus, kurie jau buvo išmirę. 1918 m., kai Lietuva pasiskelbė nepriklausoma, jis grįžo į Marijampolę ir čia pradėjo viešą Lietuvos marijonų veiklą: šalia marijonų čia pat Marijampolėje, jis įsteigė Marijos Nekalto Prasišėjimo Seserų vienuoliją.

Tų pačių 1918 metų rudenį jis buvo atitrauktas nuo savo didžiojo plano (vienuolijų).

Gruodžio 1 d. Kaune jis buvo įšventintas vyskupu ir paskirtas valdyti Vilniaus vyskupiją. Vilniuje išbuvo septynerius metus pačiose sunkiausiose sąlygose. Dėlto jis kartais vadinamas vyskupu - kankiniu.

1925 m. jis atsisakė iš Vilniaus vyskupo pareigų ir nuvyko į Romą. Tada pop. Pijus XI jį pasiuntė į Lietuvą tvarkyti Bažnyčios reikalus. Čia jis įkūrė Lietuvos Bažnytinę Provinciją, parinko vyskopus penkioms vyskupijoms, parengė Lietuvos sutartį su Vatikanu.

1926 m. jis spėjo dar kartą atvykti į Jungtines Amerikos Valstijas, sustiprinti savuosius marijonus ir aplankyti lietuvių parapijas. Bet netrukus, grįžęs į Lietuvą toliau tęsti savo darbą, staiga susirgo, buvo operuojamas apendicitas ir 1927 m. sausio 27 d. mirė.

ŠVENTUMO ŽENKLAI

Jurgis Matulaitis jau 1910 metais rašė savo dienoraštyje: „Kristaus gyvenimo tikslas turi tapti mano gyvenimo tikslu, jei iš tikrųjų noriu eiti šventųjų pėdomis“.

Jis troško būti šventuoju. Jo šūkis buvo: „Visame kame Dievo įieškoti, viską dėl didesnės Dievo garbės daryti, į viską Dievo dvasią įnešti ir viską jai perimti“.

Kitas jo šūkis buvo: „Kristui ir Bažnyčiai!“ Jis rašė: „Kiekvienas iš mūsų turi laisvu noru, visiškai savęs išsižadėjęs, pilnai atiduoti ir pasišventi Bažnyčiai“. Bažnyčia jam buvo Kristaus troškimų išsipildymas. Kaip galima jos nemylėti, jei Kristus dėl jos dirbo, vargo, kentėjo ir mirė?

Matulaitio meilė Bažnyčiai virto jo malda: „Šventoji Katalikų Bažnyčia, tikroji Kristaus karalystė ant žemės, karščiausiai mano numylė-

toji! Jei tave užmirščiau, tegul būna užmiršta mano dešinė. Tegul mano liežuvis pridžiūsta prie gomurio, jei aš tavęs neatsiminčiau, jei aš tavęs nelaikyčiau savo mieliausia motina, visų didžiausia mano linksmybė!“ (1910. 10. 27).

Po Dievo ir Bažnyčios Matulaitio meilė krypo į žmogų. Jis susidūrė su įvairių tautų žmonėmis, bet jam, kaip šv. Pauliui, nebuvo nei graiko, nei žydo. Jis tarnavo lygiai visiems: Šveicarijoje vokiečiams ir prancūzams, Lenkijoje lenkams ir baltgudžiams, Petrapilyje rusams. Jis iškilo virš savo tautos. Tik dėl šių savybių jis galėjo septynerius metus išbūti Vilniuje, tame tautų širšyne.

„Kai Dievo meilė yra įžengusi į mūsų širdį, — rašė jis, — tada joje taip erdvi pasidaro, kad visi žmonės, be jokių skirtumų ar tūmų, ar tautos, į ją sutelpa... Tada, ištikrųjų, pradėdi jausti, kad visi žmonės broliai, o žmonija — tai tik viena šeima. Ir pradėdi savo karšta širdimi visus apglėbti, imi visus prie savo širdies maloniai glauditi, imanytum — visą savo kraują po lašeli atiduotum, kad tik tuos brolius, tą Dievo šeimynėlę prie Dievo atvedus, prie Bažnyčios, su Kristum juos suvienytus“ (1910.11.17).

Matulaitiui tiko prancūzų rašytojo Henry Gheon žodžiai: „Didžiausia širdis yra šventoio širdis, nes joje telpa ne tik Dievas, bet ir visi žmonės“.

Žmonės juto, kad tas kuklus kunigas slepia savyje didelę dvasią. Jie jima jam siūlyti garbingas vietas, žadančias gražią karjerą. Bet jis nuo viso to šalinosi ir slėpėsi.

Petrapily buvo planuojama jį paskirti rektorium ir vyskupu. Jis tai pajuto ir išvyko į Šveicarijos Friburgą ir pasislėpė savo įkurtame vienuolyne.

1911 m. jis nuvyko į Romą ir sužinojo, kad ruošama jį paskirti augštu Konsistorinės Kongregacijos pareigūnu Rytų Europos Bažnyčios reikalams. Susirūšinęs tarėsi su patikimais asmenimis. Visi jį sveikino, sakė būsianti iš to nauda ir Bažnyčiai ir jo vienuolijai. O jis keliaklupščias ėjo po Romos bazilikas ir maldavo Dieva atitolinti nuo jo šią „nelaimę“. Pasakęs griežtai, jis išvyko iš Romos.

Bandė užsidaryti gimtosios Marijampolės vienuolyne. Bet ir čia jį surado, per jėgą ištraukė ir pasiūlė no į Vilniaus vyskupo sostą. Iš čia jis taip pat pasitraukė, norėdamas atsідėti tik savo vienuolijoms. Nuvyko į Romą, pradėjo kurti marijonų centrą, bet ir vėl pats popiežius jį iškėlė aikštėn, papuošė arkivyskupo titulu, apdovanojo apaštališkojo vizitatoriaus galdomis ir pasiuntė į Lietuvą steigti Bažnytinę Provinciją.

Visa tai įvyko su tuo, kuris štai ko troško: „Jei valia prašyti, tai duok, Viešpatie, kad aš būčiau Tavo Bažnyčioje nelyginant ta mazgotė, skudura, kuriuo viską valo, o suvartoję meta šalin kur į tamsiausią kampa. Tegul ir aš taip tapčiau sunaudotas ir suvartotas, kad tik Tavo Bažnyčioje būtų nors koks kampelis geriau išvalytas, kad tik Tavo namuose būtų šiek tiek švariau ir skaisčiau. Tegul paskui mane meta kur, kaip tą skudurą, suterstą, sumešiotą. Duok, kad aš būčiau paniekintas, kad susinešiočiau, sudidėčiau, kad tik Tavo garbė augtų, platintųsi, kad tik tuo prisidėčiau prie Tavo Bažnyčios tarpimo“ (1911. I. 13).

Jo noras buvo išklaustas: jis išvalė dulkes iš Lietuvos Bažnyčios ir tapo tos tarnybos auka.

Šiandie vartojame jo kišeniuje nešiotas ir rūpestingai nuo pašalinų akių saugotas knygeles — jo dienoraščius. Tenka stebėtis jų užrašų paprastumu ir to žmogaus giliu įžvelgimu. Ką kiti šiaandien bando įgyvendinti, tai Matulaitis jau prieš 40 metų sugalvojo, svarstė, darė planus. Pavyzdžiai 1911. 3. 5 jis rašė:

„Šiandie reikėtų supopuliarinti apaštaliavimo darbas, tikėjimo skelbimas, platinimas ir apgynimas. Reikėtų jį tą darbą įtraukti platesnės žmonių masės... Kunigas negali visur aprėpti, kad ir norėtų. Dvasiškiams pagalbom turi ateiti pasauliečiai. Jie turi prisidėti prie svarbių svarbiausio darbo — tikro katalikiško mokslo skelbimo. Jie galėtų įeiti visur: į pavienius namus, į visokias įstaigas, ne tik pas tikinčius, bet ir pas netikintčius, ne tik pas katalikus, bet ir pas nekatalikus. Visur jie galėtų įnešti tikrą mūsų tikėjimo šviesą ir parodyti tikrą krikščioniškų dorybių pavyzdį“.

Ar tai nėra katalikiškoji akcija, beveik panašiais žodžiais apibūdinama, kaip tai yra padaręs pop. Pijus XI? Kas žino, ar apie tai Matulaitis nėra kalbėjęs su mons. Rattī, kai tas buvo Lenkijoje nuncijum? Būsimasis popiežius ketėta kurti lankėsi Vilniuje pas Matulaitį, o šis pas jį Varšuvoje. Tapęs popiežium, mons. Rattī jau pirmoje savo enciklikoje paskelbė Katalikiškąją Akciją. Toje enciklikoje jis paminėjo ir savo lankymasi Vilniuje — pasimelsti prie Aušros Vartų Dievo Motinos, kur vyskupu buvo Matulaitis.

Apvaizda vedžiojo Matulaitį toli nuo Lietuvos. Jis tik atsitiktinai galėjo pasirodyti tėvy žemėje. Bet jo, jauno kunigo profesorius pamokslai, pasakytį gimtoje Marijampolėje, liko marmure iškalti žmonių atmintyje. Kaune 1909 m. jis vedė socialinius kursus, ir tai davė pagrindus Lietuvos krikščioniškajai socialinei programai. Jis vadovavo ketėta rekolėkcijų kunigams Kaune ir Marijampolėje, ir ne vieną kunigą padarė tikru Kristaus

MIELI LIETUVIAI,

Siemet gegužės 13 dieną, kaip ir kiekvienais metais, yra švenčiama viso pasaulio lietuvių

MALDOS IR ATGAILOS DIENA

už nusidėjėlių atsivertimą, Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką. Žmogaus egzistencija priklauso nuo amžinosios Buities šaltinio Dievo. Tie patys dėsniai galioja tautomis ir valstybėms, nes jų likimas yra to paties Kūrėjo rankose. Bet, deja, žmonės šiandien labai dažnai tai pamiršta.

Tragiška dabartinė pasaulio ir mūsų tautos būklė, nekaltų vaikų ir motinų ašaros verčia kiekvieną lietuvių giliau susimąstyti ir prašyti mūsų tautai ir valstybei pagalbos iš tikrojo gyvybės šaltinio Dievo. O tai galima pasiekti tik per maldą, agailą ir kiekvieno atsinaujinimą Kristuje. Gi atsinaujinti Kristuje, reiškia gyventi tikėjimu, dora ir meile savo artimui ir priešui.

Kaip žydai būdami ištremime nedrįso pakelti akių į Jehovą, bet juos užtarti siuntė savo pranašą Mozę, taip mes lietuviai, šaukimės Visatos Karalienės, kad Ji šiandien užtartų mūsų tautą pas savo Sūnų. Fatimoje Ji pažadėjo gražinti pasauliui taiką, jei Jos prašymai bus vykdomi, t. y. jei žmonės darys atgailą ir daugiau nebeįžeidinės Šv. Jėzaus Širdies, kuri yra begalinė meilė ir gailėstingumas ir kuri laukia nusidėjėlių grįžimo. Ji tokia pat meile atleidžia nusidėjėliui kaip pirmąjį, taip ir paskutinįjį nuodėmę, jei tik nuoširdžiai atgailaujama.

Mes kreipiames į visus lietuvius, kur tik gali pasiekti mūsų žodis, ir kviečiame suruošti didelę atgailos ir Dievo permaldavimo dieną už nusidėjėlių atsivertimą, Lietuvos laisvę ir pasaulio taiką. Tam tikslui prašome visus organizuotus ir neorganizuotus lietuvius:

1. Gegužės 13 dalyvauti Šv. Mišiose aukojant jas aukščiau minėta intencija;
2. Priimti tą dieną Šv. Komuniją, kaipo atsiteisimo Komunija;
3. Grupėmis budėti prie išstatyto Šv. Sakramento bent 12 valandų ir be pertraukos kalbėti rožančių;
4. Pasiiaukoti Nekalčiausiai Marijos Širdžiai ir kiek išgalės leidžia vykdyti Marijos prašymus Fatimoje;
5. Ypač kviečiame šeimas kiekvieną mėnesį eiti prie Šv. Sakramentų ir kiekvieną dieną kalbėti rožančių.

Prel. J. Balkūnas,	Prel. Pr. M. Juras,
LRK Federacijos Dvasios Vadas Ateitininkų Sendrg. Dvasios Vadas	
Kun. Pr. Juškaitis,	Kun. J. Kidikis, S. J.,
LRK Moterų S-gos Dvasios Vadas Stud. Ateit. S-gos Dvasios Vadas	
Kun. Al. Kontautas,	Kun. J. Vaišnys, S. J.,
Vyčių ir Mėlynosios Armijos Lietuvių Sąjūdžio Dvasios Vadas	Skautų Dvasios Vadas
Kun. Alfa Sušinskas,	Kun. P. Šakalys,
Moksl. Ateit. S-gos Dvasios Vadas	Sadaliečios Dvasios Vadas

P a s t a b a : Mes Argentinoje, atsiliepdami į šį kvietimą turėtume atskirose kolonijose organizuoti maldos ir atgailos sąjūdžius.

Aušros Vartų liet. parapijos bažnyčioje tą dieną, t. y. gegužės 13 d. nuo 12 iki 16,30 val. bus nuolatos kalbamas Rožančių.

16,30 val. bus ŠVENTOJI VALANDA su pritaikytu pamokslu, o gegužės 27 d. visi dalyvausime tautų eisenoje ir pasiaukosime Nekalčiausiai Marijos Širdžiai.

Bažnyčios kariu. Pamokslai ir pasakaitos Amerikos išeivių tarpe (kuris jis 1926 m. pasakė apie 200) sustiprino jų dvasią. Septynerių metų vyskupavimas Vilniuje bent moraliai stiprino to krašto lietuvių jų kovoje už savo teises. Pagaila nelgai trukęs apaštališkojo vizitatoriaus darbas Kaune įstatė Lietuvos bažnytinį gyvenimą į naujas palaimingo veikimo vėžes.

Štai ir viskas, ką Matulaitis davė Lietuvai. Bet jis paliko už granitą stipresnį savo veiklos paminklą — dvi vienuolijas, kurios toliau puoselėja ir ugdo jo idealą. Toms vienuolijoms jis pats nubrėžė veiklaus darbo ir maldos gaires.

Matulaitis nepaliko daug raštų. Tie raštai, kuriuos jis parašė, yra skirti daugiausia jo dvasios vaikams — vienuoliams. Bet jis negalėjo gyvo žodžio. Kalbėjo visiems, kas tik jo prašė: profesoriams, studentams, darbininkams, tarnaitėms, kunigams ir pasauliečiams. Kan. Tomas Vaižkantas apie jį sako:

„Kalbėjo įtikinamai, nes buvo jaučiama, kad jis tiki tuo, ką sako, tiki giliai savo Siuntėju — Kristumi ir jaučia beveikiančią Jo galybę savyje, visuomenėje. Vyskupo kalbose nebuvo užpakalinės minties. Jis nebandė religiją panaudoti kuriam pašaliniam tikslui: politikai, nacionalizmui, partijai“ (Arkiv. J. Matulevičius, psl. 132).

Kas su juo susidūrė, matė, kad turi reikalo su nepaprastu žmogum, nors jis buvo toks paprastas ir mielas. Žmonės tikėjosi, kad jis įkvėps jiems kažkokio gėrio, palaimos, juos pakels, paguos, sustiprins.

Tas tikėjimas juo labiau stiprėjo po jo mirties. Žmonės kalbėjo, kad jis buvo šventas, dėlto daug kas jį meldėsi ir daug kas buvo išklaustas.

Melskim švenčiausiąją Trejybę, kad jo kanonizacijos byla greitiau praėitų, kad jo garbė, dar mūsų akims reginti, sušvistų mūsų bažnyčių altoriuose.

„NATIONAL REVIEW“ RAŠĖ APIE STULĄ SU NEUŽMIRŠTUOLĖMIS

New York (LAIC) — Populiarus žurnalas National Review, kovo 14, 1956 m. laidoje, plačiai aprašo kunigo stulą iš Vorkutos vergų stovyklos pasiekusią Ameriką. Kaip žinoma, tą garsią stulą pagamino Vorkutos vergų stovykloje esančios lietuvių. Stula išsiuvinėta neužmirštuolėmis. Ją į JAV atvežė VLIKO pirmininkas prelatas Myk. Krupavičius.

Į Vokietiją tą stulą atvežė iš Sibiro paleistas vokiečiai (iš Vorkutos stovyklos). Be kitko, nurodoma, kad buvęs belaisvis nežino iš kur tos pasišventusios lietuvių gavo medžiagos stulai pagaminti. Tačiau jos dirbo salpatai, naktimis, trumpu liuoslaikiu nuo darbų kasyklose ir laukuose.

Ypatingai pažymima, kad abiejose stulos pusėse išsiuvinėta neužmirštuolės. Gėlės išsiuvinėtos taip ryškiai ir žurnale pastebima, kad jų reikšmė nereikalauja paaiškinimų.

KONGRESE APIE SOVIETŲ KALINIMUS

Washington (LAIC) — Kongresmanas L. H. Smith patiekė savo pareiškimą Kongreso rekorduose apie raudonųjų kinų nežmonišumą, tarp kitko jis prisimena ir apie sovietų kalinimus ir žudymus.

Žmonių yra kalėjimuose Rusijoje ir satelitų kraštuose — sako kongresmanas Smith.

Čekoslovakija — 500.000 belaisvių stovyklose.

Lietuva — 500.000 belaisvių stovyklose.

Rytų Vokietija — 300.000 belaisvių stovyklose.

Ir dar tie nelaimingieji 20 milijonų, kurie buvo šaltakraujiškai likviduoti. Ukrainoje dirbtino didžiojo bado laikais.

Nekalto kūdikių rytinė malda.

SKAUTŲ SKYRIŲ VEDA REDAKCINĖ KOMISIJA

Skautai mini Motinos Dieną

ši sekmadienį, t. y. gegužės mėn. 13 d. parapijos salėje, tuoj po pamaldų.

SKAUTAI RENKASI PAMALDOMS

10.30 val. uniformuoti.

Dalyvavimas visiems būtinas.

Renkamės parapijos skaitykloje.

Draugininkas

MOTINA...

Motina yra šeimos siela. Šeimos laimė didžiausia dalimi priklauso nuo jos. Motinos pareigos šeimoje yra svarbiausios ir sunkiausios. Jaunosios kartos auklėjimas pirmoje eilėje yra jai patikėtas. Ji jaučia ir supranta tą didelę atsakomybę prieš tautą ir žmoniją, pagal savo motinišką prigimtį. Niekas negali taip suprasti jautrios kūdikio sielos, taip įsijausti į ją, kaip motina. Motina duoda ir pačius pirmuosius auklėjimo pagrindus, ir čia jokia mokykla negali su ja lygintis. Carų vergijos laikais lietuvė motina pirmąsias rašto žinias davė savo vaikams Vargo Mokykloje, šiaudinėje pastogėje prie ratelio. O dabar, moderniosios mokyklos laikais, pirmosios ABC žinios neapšėina be motinos pagalbos ir priežiūros. Motinos

rūpestis lydi savo vaikus, kol mirtis užmerkia jai akis. Ji ašarodama su dideliu neramumu palydi sūnų į karą gini Tėvynę, drebėdama dėl jo likimo, ji su motinišku rūpestingumu išleidžia dukrelę į marčias — ji jautriausiai pergyvena savo vaikų laimę ar nelaimę. Mūsų motinos davė sveiką ir dorą tautos žiedą, mūsų praeities garbę, dabarties stiprybę ir ateities viltį, jos davė ramius ir darbščius artojus, stropius darbininkus, jos davė mokslininkus ir valstybės vyrus — mūsų tautos pasididžiavimą, jos davė tėvynės gynėjus, nesigailinčius gyvybės aukoti už jos laisvę ir laimę. Todėl mūsų motinos yra vertos didžios meilės ir pagarbos. Motinos meilė — Tėvynės meilė.

Mūsų Bičiulį

GEN. LEIT. TEODORĄ DAUKANTĄ,

š. m. gegužės mėn. 12 d. švenčiantį

50 metų jūrininkystės sukaktį

sveikina

SKAUTŲ DRAUGOVĖ

Skautai Vyčiai išskylauja

Jau seniai nuspręsta naktinę iškyla tik dabar tepavyko įvykdyti. Ji vis dėl įvairių priežasčių buvo atidedama. Ir štai balandžio mėn. 21 d. išvykstam išskylauti Tigrėn. Ši iškyla turėjo ypatingą reikšmę, nes pirmą kartą stovykloje suplevė savo Vyčių gairė, kurią meniškai išsūvinėjo sesė N. Jablonskytė. Štai įspūdingi žiupsnelis taip malonaus įvykio proga.

Išvykom traukiniu iš Retyro stoties ir beveik po valandos kelonės, kurios metu teko pasigrožėti gražiais Buenos Aires pastatais bei puikiomis užmiesčio vilomis, išlipom S. Fernando stoty. Po trumpos kelonės pėsčiomis susėdome į motorinę valtį, kuri mus skubino pristatyti į malonaus p. Sruogoš vasarvietę Tigrės salose. Kelionė gražiomis vandens gatvėmis buvo trumpa, bet įdomi. Graži aplinkinė gamta vertė įvalgytis ir komentuoti vietovės įvairenybes. Pavakaryje pasiekėme vasarvietę, kur mus pasitiko pats šeimininkas ir du aukščiausiai nuvykę mūsų broliai vyčiai. Nors visi išvažiavom gerai valgę pietus namuose, turėjom prisipažinti, jog gero oro veikiami jautėmės gerokai išalkę. Tuoj skubėjom persirengti, susitvarkyti savus rūbus ir daiktus, ir sunešėm visi savas atsivežtas gėrybes, kuriomis buvo užpildytas visas stalas. Kadangi mūsų tarpe buvo trys kandidatai, būsimieji vyčiai, prasidėjo jų ruošimas į aktyvų vyčių gyvenimą: nedelsiant tapo pristatyti tepti sumuštinis ir skubiai ruošti stalą. Nežiūrint kelių nepatenkinamai apteptų „duonyčių“, didesnės kritikos iš vyresnybės neteko patirti. Paruošus stalą, kviešti nei vieno nereikėjo: visi kaip alkani juodvarniai niko visa tvarkyti, kad net per apsirikimą sudorojo ir šeimininko kepsnį...

Pavalgius trumpas poilsis. Tuo naudodamasi viena grupė išplaukė su valtimis pasirengti ir pamėginti laimę žuvavime. Kiti gi, liko prie stalo ir išsėdėmiesi dalijosi vienu kitu anekdotu, bet kandidatams ir vėl teko darbas tvarkyti valgio liekanas ir nuvalyti stalą. Po to vieni rinko laužui malkas, kiti dairėsi po apylinkę.

Atėjus vėlyvam vakarui vėl kandidatų laukė darbas: sukrauti ir pakurti laužą — napjokams problema didelė užkurti vienu degtuku. Po didelio triūso ir vargo suliepsnojo tamsoje graži ugnelė, kuri greit virto didele malonia liepsna. Susėdę visi aplink pajutom tikrai skautišką nuotaiką. Vyresnysis broliš nukreipė visą kalbą rimtom pusėn: emėm nagrinėti mūsų praeitą veikimą ir numatyti ateičiai naujus planus. Buvo priimtas su entuziazmu pasiūlymas užfiksuoti visą skautų vyčių eigą Argentinoje. Tos pareigos atiteko broliui Zigmui, kaip seniausiajam vyčiui, buvo nepamiršta ir mūsų sesių skautišką veiklą ir jų ateitis. Toliau įsileista bekalbant grynai į skautų programinius dalykus, kas yra būtina naujesiems kandidatams ir neprošali seniesiems pakartoti.

Prieš dvyliką brolis vadovas atnešė naują vyčių gairę, kuri šiandien turėjo būti pakelta ant stiebo. Lygiai dvylikta valanda išsirikiamom prieš laužą, buvo pagerbta tam tikra tradicija: gairė ir sugiedojus Tautos Himnų, ji suplevė savo stiebe.

Po to tęsėm pašnekėję toliau, priėję prie būrelio vardo parinkimo. Po ilgų diskusijų vienbalsiai nutarta priimti pasiūlytą istorinį vardą „Sarūnas“.

Štai jau ir antra. Naktis nors ir nelabai vėsi, ypač turint prie šono laužą, pritarėm brolio Vyto pasiūlymui išgerti kavutės. Nekantriai laukėm kol jis praneš, kad jau verda. Atrodo, jis pats buvo nekant-

riausias ir laiks nuo laiko vis tikri- no puodo garavimą, bet vis veltui. Vienas jam pasiūlė vietoj termomet- ro tikrinti virimo temperatūrą pir- tu. Yra sakoma, kad kava nuslopi- na miego simptomus, bet šį kartą išėjo atvirksčiai: pagėrę kavą pra- dėjo visi užsnūsti, tikriausiai apsi- krėtę nuo brolio Zigmo, kuris pa- gėręs smarkiai sau išsitiesė ir pu- kiai sapnavo. Tuo užsikrėtę visi emė dairytis patogesnės vietos. Skau- tas moka improvizuoti. Brolis Vito- lis sudėjo du medžio stuočius ir išėjo puikus lovyis, kuriama jis sau vartėsi lyg aristokratiškiausioje lo- voje, o kiti du pasirišę tarp medžių sūpuoklę, bet jiems nelabai laimin- gai baigėsi — išsiritu abu žemyn. Žinoma, buvo ir tokių guolių, jog už valandos reikėjo keisti padėtis, nes „šonas šyla, šonas šala“ ir kas minutę žiūrėti naujos padėties.

Pradeda aušti. Du ar trys drau- gai prisikankinę per naktį betaisy- dami „lovos“ priešo išvados, kad ge- riausia būsią išplaukti ir pabandyti laimę žuvaujant. Juos tuoj paseka antra grupė. Prie užgesusio laužo teliko tik vienas Algis storasis, ku- ris stebino visus savo užsispyrimu — per visą naktelę nesiteikė pra- busti nei karto.

Saulutė gražiai nušvietė sekma- dienio rytą, apsidžiaugę visi, nes iš vakaro buvo labai panašu rytą būsiant lietaus. Apie dešimtą va- vandą grįžo „žvejai“. Užklausti apie laimikį liūdnai atsakė: vieni tesugavę tris, o kiti nieko.

Prasidėjo ruošimasis pusrūčiams, kadangi žuvėlių buvo labai maza, tai teko kepti dešreles. Pavalgius pusrūčius tuoj buvo pasiruošta šau- dymo rungtynėms.

Rungtynės vyko labai įtemptoj nuotaikoj, nes buvo šaudoma ne vien dėl taškų, bet taip pat ir „kas valgys pietums kepančią asadą“, o „kas plaus puodą“. Šaudymas ne vi- siems baigėsi laimingai: vienas valgė pietus vien tik iš pasigailė- jimo, o pavalgius du broliai vyčiai braidė sau po dumblą niūniuodami taip mums žinomą „tas puodas tas puodas, vis juodas ir juodas“! Turėjom ir puikių šaudymo „žvaigž- dzių“, kurie ne tik valgė su pasidi- dživimu, bet ir naudojosi tam tik- romis privilegijomis turėdami sau „mosus“.

Po pietų pradėjom tvarkytis ir valyti laužavietę, kad palikus kaip rasta. Dangus pradėjo pasidengti debesėliais ir netrukus pasipylė smulkus lietutis. Pasislėpę nuo lie- taus laukėm motorlaivio ir netrukus atsiveikinę su malonių šeim- nininku, kuris praleido su mumis drauge visą laiką, išplaukėm namų link, šiek tiek apsnūdę, bet paten- kinti.

Kandidatas

LPSS Pirmijos nutarimu, sąjuna su visais savo nariais ir viene- tais prisideda prie Vasario 16 Gim- nazijos išperkamojo vajuos.

Šiomet gegužės 13 d. kaip ir kiek- vienais metais yra švenčiama viso pasaulio lietuvių

MALDOS IR ATGAILOS DIENA. Tuo reikalu į viso pasaulio liru- vius išleistas atsišaukimas. Minėtą atsišaukimą tarp kitų yra pasira- šęs ir skaut. kun. J. Vaišnys, Skau- tų Sąjungos dvasios vadas.

Vasario 16 Gimnazijai paremti iki šio Laiko nr. suaukota 1325 pezaai.

Aukojo: O. ir S. Deveikiai 100, M. Kuprevičius 100, Jonas čeka- nauskas 100, B. Survila 50, L. Sruoga 30, Ag. Povilauskas 20, D. Schachovas 10, Ant. Dudėnas 10. Aukotojų sąrašas seks toliau.

KORDOBA

* Povilo ir Marijos Gabrėnų sū- nus Marijus Walter buvo pakrikš- tytas balandžio 1 d. Krikšto tėvai buvo Vytautas Gabrėnas ir Hilda Dimarsico.

* Jonas Stankevičius dėl aukšto kraujo spaudimo ir kitų kompli- kacijų yra paguldytas „Hospital Feroviario“.

* Kazimieras Bražiūnas, Lietu- vių Susivienijimo 6-tojo skyriaus pirm. Kordoboje, išdirbęs apie 30 metų Kordobos malūne išėjo į pen- siją.

* Juozas ir Vytautas Grigaičiai, broliai, apsidėję su dviem seserim iš Entre Rios provincijos. Abi sesė- rys atvyko į Kordobą pas savo vyrus.

* Juozas Kemeklis bevažiuojant į darbą ir užkludžius automobilui buvo sulaužyta koja. Sugipsa- vus ligonis sveiksta p. p. Vilkelių namuose.

* Stasys Diaukas, 83 metų senu- kas, yra internuotas San Roque il- goninėje.

* Ono Kulvietienė sunkiai serga. Paguldyta Kordobos ligoninėje.

Pranešame, kad ką tik gautomis iš Tėvynės žiniomis, yra mirę mūsų Mylimi Tėveliai ir Seneliai —

Provizorius Juozas Vaclovas LUKŠYS, Ona Grakauskaitė KAIRELIENĖ ir KAZYS KAIRELIS.

Už jų skaisčias vėles š. m. gegužės mėn. 31 d. 7 val. vakaro, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje (prie Aušros Vartų Dievo Motinos altoriaus) užprašėme pamaldas.

Ilsėkitės Mylimi Tėveliai ir Seneliai kenčiančios Tė- viškės žemėje, kurią Jūs taip buvote pamilę. Jūsų skaisčios, pilnos patriotizmo ir artimo meilės sielos, liks amžinai su mumis.

Raselė, Onutė Lukšytė ir Alfas KAIRELIAI

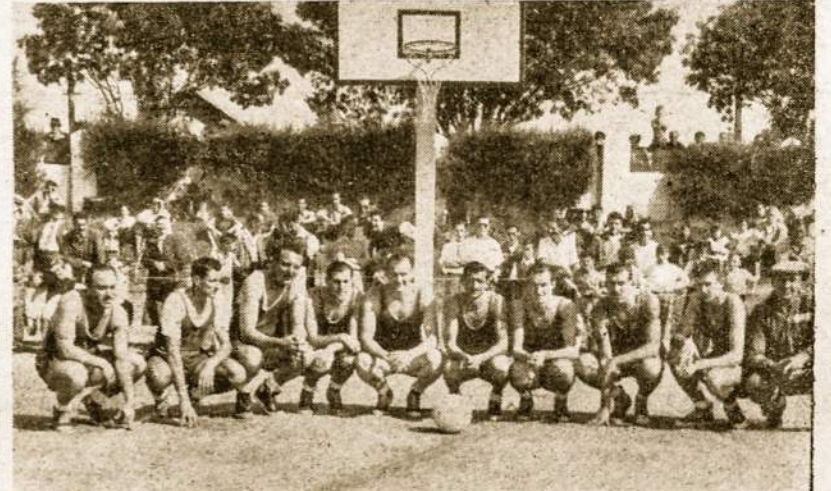
PONIAI ONAI KAIRELIENEI, BUVUSIAI „LAIKO“
MOTERŲ SKYRIAUS REDAKTOREI, GILAUŠ LIŪ-
DESIO VALANDOJE, REIŠKIA NUOŠIRDŽIĄ UŽUO-
JAUTĄ

„LAIKO“ REDAKCIJA

Istorinis įvykis Urugva- jaus lietuvių kolonijoje

Balandžio 15 d. dalyvaujant mi- niali žmonių buvo inauguruota lie- tuvių jaunimo krepšinio aikštė. Žymiausi lietuviai krepšinin- kai lošė su stipria vietine komanda Verdrirojo. Pirmą kartą lietuviai krepšinin- kai kartu vienoje koman-

žė ta proga, kad lietuviai pirmąja savo fiziniomis ir moralinėmis savy- bėmis, ir tos pirmenybės neturi nie- kados užleisti kitiems. K. Čibiras, Liet. Pasiunt. Urugvajuje spaudos atasė palinkėjo lošėjams ir visam jaunimui likti visada gerals sporti- ninkais ir gerals lietuviais. U. Go- dienė, Kat. Mot. Dr-jos pirminin- kė sveikino lošėjus su laimėjimu ir ypatingai jų motinas, kurios užau- gino tokius šaunius vyrus. Ant.

Urugvajaus lietuviai krepšinin- kai laimėję prieš žymią „Verdrirojo“ krepšinio komandą 44 — 37 (20 — 17) santlyku.

doje iškėlė lietuvių vardą nugalė- dami Verdrirojo 44 — 37 (20 — 17). Lietuvių pusėje lošė: O. Vl- konis, L. Slaziņskas, B. Sadauskas, J. ir V. broliai Kvaraciejai, A. Kano- pa, P. Dobilevičius, V. Cieslins- kas ir J. Bartkevičius.

Daugelio lietuvių jaunimo svajo- nė, lošti kartu išsipildė. Pirmą komandą sudarė mūsų veteranai, lošė gražiai, patvariai ir riteriš- kai, kaip lietuviams įgimta. Mūsų jaunesnieji su dideliu entuziazmu pradėjo lavintis, norėdami pasiekti mūsų veteranų augštą žaidimo lygį. Po lošimo lietuvių parapijos salėje buvo jaunimo surengti šaunūs pie- tūs, kur dalyvavo daugelis mūsų tautiečių ir abi lošusios komandos. Visi stebėjosi tvarka ir mandagiu patarnavimu. Garbė mūsų jaunimui!

Sekmadienį, balandžio 22 d. „U. L. V.“ pirmininkas St. Tamošiūnas įspūdingai įteikė lietuvių krepšinio klubui „Vytis“, laimėjusiam praė- jusio sekmadienio rungtynes, taure, kurią dovanojo Ant. Zupka, B. Sa- dauškas, krepšinio Veteranas, pabrė-

Brazys, Kat. Vyrų pirmininkas, iš- reiškė savo pasididžiavimą ir pasi- gėrėjimą lietuvių krepšinin- kų suge- bėjimais.

Iškilmės buvo pajvairintos Urug. Liet. Kat. Choro, vadovaujamo V. Dorelio, kuris gražiai atliko keletą dainų.

Lietuvių Kultūros Draugija buvo užleidusi toms iškilmėms savo pa- talpas pigesne kaina, o šokiams griežė Vyto Evovlucko orkestras. „U. L. V.“ džiaugiasi turėdama tau- tiečių, kurie jų veikimą remia. Savo didžiausią geradarių tarpe iki šiol skaito Edv. Jusė dovanojusį 100 \$, Alf. Bartašiūną — 50 \$ ir Ant. Zupką dovanojusį gražią taure, ir P. Vajauską, kuris apmo- kėjo šokiams griežusį orkestrą.

Dalyvis

Argentinos lietuviai sportininkai sveikina Urugvajaus lietuvių krep- šininkus su pasiekta pirmą pergale ir linki ateityje garbingai ginti lie- tuvišką spalvas ir lietuvių sporti- ninkų vardą.

Juozo Cieslinsko krikštynos. Kūmai buvo Jonas Robertas Zagarovas ir Zully Milda Bartnikaitis.

TEMPERLEY

PRANEŠIMAS

Arg. Liet. Bendruomenės Temperley Apylinkės narių susirinkimas šaukiamas š. m. birželio mėn. 2 d. 19 val. p.p. Moškūnų namuose, Villa Sastre, calle 6, Nr. 450. Dalyvavimas būtinas, nes bus renkami atstovai.

PRANEŠIMAS

Temperley Lietuvių „Aušros“ choro valdyba maloniai kviečia visus choristus ir prijauciančius chorui ir lietuviškai dainai atvykti į

SUSIRINKIMĄ,

kuris įvyks š. m. gegužės mėn. 12 18.30 val. p. p. Valentnavičių namuose, g-vė 11 (kampas 10-tos gatvės), Villa Sastre, Temperley.

* Temperley liet. kolonijai pamaldos bus gegužės 27 d. 10 val. šv. Mišios bus laikomos už motinas, sudėtinės.

A. a. Marija Pileckytė Dugniene, mirusi balandžio 16 d. Plačiau buvo aprašyta praėjusio „Laiko“ nr.

REIKALINGAS BENDRININKAS

— SOCIO (be kapitalo) ir skubiai 2 patikimi darbininkai prie elektros instaliacijos darbu (nebūtina visą dieną).

Kreiptis: (po 18 val.)

P. Mačernis, C. Isleta 1957, Lanus Oeste (Col. 32).

LIETUVOS PASIUNTINYS

adresas: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

LIETUVISKAS PENSIJONAS

c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli pliažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

Savininkas

JUOZAS VASILIAUSKAS

GIUZINIŲ IR UŽUOLAIŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulinės kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Sav. Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

• PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA

REMONTUOJAMA:

- ŠALDYTUVAI - HELADEROS,
- RASOMOSIOS,
- SKAICIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. A S A K A

Dirbtuvė-taller: Butas: MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

BERISSO

„MINDAUGO“ DR-JA TĖŠIA SAVO 25 METŲ JUBILĖJŲ

Balandžio 28 d. „Mindaugo“ Dr-ja Salon Polaco turėjo trečią dalį savo 25 metų jubilėjaus minėjimo. Atidarymo žodį tarė dr-jos pirm. A. Žemaitis ir buvo suvaidinta ispanų kalba veikalas „Se necesita un Embajador“. Vaidino: mokytoja I. Mažiukaitė, studentė N. Marcinkevičiūtė, mokytoja N. Stašytė, A. Pamparas, A. Razanskas, J. Vogulis, A. Jocys, A. Griška. Sufleriuo mokytoja L. Marcinkevičiūtė, o roles nurašė I. Mažiukaitė. Vaidintojos puikiai išgyveno savo roles ir nusipelnė užsitaravo gausių plojimų ir gėlių. Po vaidinimo Coro Popular de Berisso padainavo keletą dainų, tarp jų ir dvi lietuviškas: „Kur bėga šėsupė“ ir „Kas subatos vakarėlį“. Po programos šokiai tęsėsi iki ryto.

Berisiečiai pageldata, kad panašių parengimų būtų daugiau, nes lietuviškoji daina visus žavi.

* Gegužės 20 d. Berisse bus Motinos Dienos minėjimas. Pamaldos už motinas įvyks Berisso vietinėje bažnyčioje 10 val., o 12 val. bus bendri pietūs. Vakare, 17 val. „Mindaugo“ Dr-jos patalpose oficialioji dalis su paskaita, vaidinimu „Namai, pragarai“, deklamacijomis ir dainomis. Po programos bus šokiai.

PADEKA

Mindaugo Dr-jos Valdyba dėkoja

SV. MIŠIOS

už a. Juozapą ir Oną Naruševičius ir Juozą ir Juozą Adukauskus bus Aušros Vartų par. bažnyčioje birželio 3 d. 8 ir 9 valandomis.

Kviečia: Kazimiera ir Vincas Naruševičiai.

visiems vaidintojams ir Coro Popular de Berisso už dalyvavimą programoje, p. p. J. Stočkūnienei ir D. Marcinkevičienei už paruoštus užkandžius, p. V. Ražanskienei už tortą.

NAUJAS LIETUVIS BERISSO KOLONIJOS

Parodė gerą pavyzdį Elda Pavilonytė Milionienė, pakrikštydama savo sūnų Osvaldą Gabrielį, sulaukusį 2 savačių amžiaus. Krikšto tėvai buvo Carmen Fabiano ir Rosa Maria Ivelli. Pakrikštijo balandžio 15 d. Berisso lietuvių kapelionas kun. J. Margis, kuris vėliau dalyvavo vaišėse jaunųjų tėvų namuose.

* Gegužės 6 d. „Mindaugo“ Dr-jos pirm. A. Žemaitis ir sekr. P. Glemža dalyvavo pasikalbėjime, kuris buvo transliuojamas per Radio Mitre. „Ecos de Lituania“ valandėlėje. Pasikalbėjimas buvo apie MINDAUGO Dr-jos įkūrimą, jos istoriją ir dabartinę veiklą. Pratomta pasišaukti ir kitų lietuvių draugijų atstovus panašioms pasikalbėjimams.

* Gyvojo Rožančiaus Draugijos narių susirinkimas įvyks geg. 20 d. p. p. Mekšrūnų namuose, c. Callao, 4 val. popiet. Po susirinkimo visi dalyvauja „Mindaugo“ Draugijos rengiamame Motinos Dienos minėjime.

PAJIESKOJIMAI

Julė Bicknievičės iš Kražių miesto pajiesko Argentinoje savo brolio Simono ir sesers Vincės.

Jonas Jacevicius pajiesko Onos Laurenavičiūtės iš Sauslaukio, Kražių parapijos, atvažiauvusioje Argentinoje 1929 metais. Žinantieji apie minėtus asmenis tepraneša:

Jonui Jaceviciui, Tupungato 583, Rosario Sta. Fe.

ELEKTROS INSTALIACIJOS

FABRIKUOSE IR NAMUOSE, VOLTAŽO REGULIATORIAI, ALIARMO INSTALIACIJOS PRIEŠ GAISRUS IR VAGIS

(specialiai mūsų suprojektuota aliarmo instaliacija vitrinoms), įvairios elektr. kontrolės sistemos, motorų vyniojimas (bobinaje).

Darbą atlieka prityręs personalas. Duodame vieniems metams garantiją.

P. MAČERNIS, C. Isleta 1957, Lanus-Oeste.

(Sekmadieniais galima tartis lietuvių parapijoj).

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435
Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBAL.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmlektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančiausko FOTO „REPORTER“,

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)

T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „MITRE“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

DR. VINCO KUDIRKOS VARDŲ SALĖJE

š. m. gegužės (mayo) 26 d., šeštadienį, 21 val.

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje

ruošia didelį

MENO IR ŠOKIŲ VAKARĄ.

(4-to skyriaus veiklai atžymėti).

Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatras

SUVAIDINS A. JEŠMANTO IŠ PRANCŪZŲ KALBOS

VERSTĄ LABAI ĮDOMIĄ TRIJŲ VEIKSMŲ

KOMEDIJĄ „PLEPUTĖ“.

Dalyvauja šie asmenys:

Vaiva, dvarininkas našlys	A. Ruplėnas
Meri, jo duktė	H. Burbaitė
Niksas, Vaivos giminaitis	J. Gaidimauskas
Nini, jo žmona	L. Švenčionytė
Varnas, atsargos karininkas	A. Slančiauskas
Stepas, Vaivos tarnas	J. Rinkevičius
Katriutė	E. Deveikytė
Ninios senelė	

Režisuoja E. RYSELIENĖ.

sufleriuoja A. ANTANAITIS.

PO VAIDINIMO — LINKSMI ŠOKIAI IKI 3 VAL RYTO.

SLA Centro Valdyba

LAISVĖS GINKLAS — GERA, LIETUVISKA SPAUDA

„LAIKO“ Administracijoje pigintom kainom galima gauti įdomių, iliustruotų žurnalų ir laikraščių:

- Benamiai — J. Mikėlionis,
- Komunizmo pagrindai — J. Venekus,

Fatima ir mes — kun. J. Kuzmickis,

Užrašai — Arkiv. Matulaitis-Matulevičius.

Pasisekimo paslaptis — D. Chautard,

Amžinoji Auka — V. Pikturna,

Šias ir daug kitų įdomių knygų galima gauti LAIKO Administracijoje.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

ATLIEKAMA:

REGULIAVIMAS — REMONTAS — STABDŽIAI RADIOTORIAI.

ELEKTRINIS VIRINIMAS IR TEKINIMAS (soldadura, autogena, electrica ir torneria)

Sav. MEŠKAUSKAS y CIA.

ESCALADA 2025

CAPITAL FEDERAL

(Altura Av. de Trabajo 5000)

JIESKOMA SEIMININKĖS,

lietuviškos virėjos. Duodamas kambarys, lova etc. ir \$ 500 mėn. atl.

Kreiptis: Billinghamurst 1753, 3 aukštas A. Cap.

T. E. 83 - 6686

MECHANINĖ DIRBTUVĖ,

Elektrinis virinimas ir tekimas (soldadura autogena, electrica y torneria)

Sav. MEŠKAUSKAS ir Cia.

Escalada 2025, Cap. Federal.

TEXTIL B R A Ž Ė N A S

Lietuvių audimo fabrikas.

Tucuman 3718

Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA

Profesora ONA BALNAITYTĖ

c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.

SINGER SISTEMA

Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikėlionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

V. RAMANAUSKAS

RADIO TECHNIKAS

mokslus baigęs JAV-bėse.

Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires T. E. 64 - 4154

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

IŠNUOMUOJAMA PĖJANINUS

T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITAS

TOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus.

NIKODEMAS LEIPUS

Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS

IR KIRPYKLA „HENRY“

Įvairiausių mady šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius:

Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* „PENSION LITUANA“, sav.

Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal,

frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika.

Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO

lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „ZEMAITIJA“, Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Buroka.

Buenos Aires Avellaneda

KVIETIMAS

Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos Valdya kviečia narius ir prijauniančius bendram pasitarimui dėl Sąjungos tikslų įgyvendinimo.

Susirinkimas įvyks "Club Suavo" patalpose (netoli Lietuvių Salės), Chile No. 620, Avellaneda, 1956 gegužės (mėn.) mėn. 26 d., šeštadienį, 18 val.

J. ČIKŠTAS, Pirmininkas

L. SRUOGA, Sekretorius

LIETUVIŲ KOLONIJOS AUSROS VARTŲ PARAPIJOS MOKYKLOJE, kuriai vadovauja Seseleš Kazimierietės, 14 d. gegužės prasideda mokslas (kaip ir kitose mokyklose, pagal paskutinį švietimo Ministerijos skelbimą).

Dar galima užrašyti berniukus ir mergaites, ypač į aukštesnius skyrius. Kaip ir kitais metais, lietuvių vaikai bus mokomi lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, geografijos ir kt.

Taip pat sekmadieniais 10.30 val. bus mokoma religijos lietuviškai ir 11.30 val. bendrai klausys šv. Mišių.

NAUJOS MOKYTOJOS LIETUVAITĖS

Lietuvių mokykloje Avellanedoje yra priimtos kelios naujos mokytojos, tarp kurių ir dvi lietuvaitės: **Morta Vaištaraitė** iš Bernal ir **Sofija Kisielitė** iš Avellanedos.

ARG. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PASITARIMAS

Sekmadienį, gegužės 6 d. 12 val. Lietuvių Parapijos patalpose įvyko Bendruomenės atstovų pasitarimas. Buvo svarstoma eilė klausimų.

Buvo nutarta, kad kiekvienas skyrius pristato kandidatų sąrašą visuotinam susirinkimui iki birželio 10 d. Visuotinas susirinkimas numatomas šaukti birželio 24 d. 12 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Nutarta taip pat kreiptis į Avellanedos Apylinkę, kad ji paruoštų svečių sutikimą su užkandžiais.

PROF. ST. ŠALKAUSKĮ PRISIMINUS

Birutės dr. ja, turėdama katalikiškus ir tautinius principus, negali tylomis praesti pro didžiųjų mūsų Tautos asmenybių, švento gyvenimo žmonių sukaktis. Šiais metais sukanka 15 m. nuo a. a. prof. Stasio Šalkauskio mirties, todėl, kad ir pagreitintai, birutietės mergaitės š. m. gegužės 5 d. surengė prof. St. Šalkauskio minėjimą Lietuvių Salėje, Avellanedoje su įdomia paskai-

ta ir menine dalimi. Apie šią šviesiąją asmenybę įžanginį žodį tarė gen. T. Daukantas, o paskaitą turėjo birutietėjų dvasios vadas kun. A. Kleiva.

Šalkauskis buvo mokslo žmogus ir šventa asmenybė — kalbėjo paskaitininkas. Jis pergyveno didžiulią idealistinio gyvenimo dramą. Jis kūrė daug sumanymų, turėjo daug minčių, tačiau beveik visos jos sudužo į sunkią tikrovę, nevirsdamos kūnu, palikdamos tik gražios, bet neįvykdomos svajonės. Jis patiekė dalykus tobulos ir grynos idėjos forma, todėl, galima sakyti, neteko jam pačiam matyti jų realizavimo. Gražiai yra pasakęs prof. A. Maceina: „Šiandien, kada mes negalime net susitelkti prie jo kapo, kada, atrodo, tikrai yra grįuvę visa, ką mes ir jis pats yra statęs, tenka prisiminti jo skundą ir sutikti, kad už istorijos kulisų veikia mums nesuvokiama Dieviškoji Apraizda, kuri išnarplioja suispynusias istorines gijas ir vėl toliau audžia istorijos audimą. Šalkauskis manė, kad jo projektai sudužo. Tuo tarpu mes dabar regime jo dvasios pergale. Tuo tarpu iš grįuvusių kyla nauja gyvybė.

Po turiningos paskaitos Richardas Runimas išplėdė akordeonu keltą linksmy dalyką, o birutietės mergaitės pašoko du tautinius šokių. Šokiams grojo orkestras „Lyra“.

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMO TEATRAS DUODA DAUG GRAŽIŲ VILČIŲ

Percitais metais pastatytas veikalas — 5-ųjų veiksmų drama „Iš meilės“ Lietuvių Susivienijimo salėje sukėlė lietuviškos visuomenės didelį susidomėjimą Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatru. Tas pats jaunimas buvo pakviestas ir į Lietuvių Salę, kuris balandžio 28 d. pastatė minėtą veikalą „Lietuvos Aidai“ Radio Valandėlės naudai.

Žiūrovais perpildyta didelė Avellanedos Lietuvių Salė rodo, kad lietuviškoji visuomenė šiltai sutinka lietuvišką, beveik išimtinai čia gimusį jaunimą, kalbantį lietuviškai, pasirodantį scenoje, ir sveikina prie kiekvienos progos gausiais plojimais. Didelis nuopelnas šio teatro iškilimui, kad jis turi gabias režisores — Ireną Andriuskaitę ir Herminiją Burbaitę, kurios ne tik režisuoja, bet ir nepamainomai atlieka pačias svarbiausias roles „Iš Meilės“ veikalo pastatyme.

Pačiame veikalė stipriai iškeliamą religinių skirtumų drama ir gal kiek neįgiamai veikia žiūrovą neigiami krikščionių tipai, tačiau žinant, kad gyvenime panašų įvykių

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

- (Neskaitant prenumeratų)
- \$ 50 — P. ir M. Santarai
- .. 50 — F. Plungytė
- .. 20 — K. Klauga
- .. 20 — J. Pauliukonis
- .. 15 — A. Raravykas
- .. 15 — J. Pileckas
- .. 10 — A. Korsakas
- .. 10 — O. Preikšienė
- .. 10 — J. Vosinskas
- .. 5 — V. Andriulionienė
- .. 5 — J. Vancevičius

Visiems Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja

LAIKO Administracija

AUKOS L. K. T. MUZĖJUI AVELLANEDOJE

Stasys Bartnikaitis (iš Montevideo) \$ 50.—

Ona Lėmbienė \$ 20.—

Monika Kernauskienė \$ 20.—

Marija Marcinkevičiūtė — \$ 20.—

ir penkis meniškų margučius.

Anelė Meiluvienė — du margučius

Kvirinas Runimas — Klaipėdos krašto pinigą,

Natalija Santarionė — gintarinį kandiklį.

Aukotojams maloniai dėkoja

Muzėjaus Vedėja

PADĖKA

Alicijai Miliauskaitei už padovanotas „LAIKO“ knygynui įdomias knygas nuoširdžiai dėkoja

Knygyno Vedėjas

PRAŠYMAS

Neužlaikykime „LAIKO“ knygyno knygų daugiau kai mėnesį laiko, tuo būdu galės daugiau skaitytojų jomis pasinaudoti.

Knygininkas

pasitaiko ir kritiškai vertinant kiekvieną žmogaus žmogiškąjį veiksmą, galima susivokti personažų vertinime. Sorė (vėliau Marė), kurios rolę turėjo pati režisore Irena Andriuskaitė, mylėdama Joną — krikščionį, pereina iš žydų į katalikų tikėjimą. Tėvo praeikimas ir tėvo pamišimas kankina ją per visą gyvenimą; Danutės kerštas, kuri, mylėdama Joną, suardo tarp Marės ir Jono buvusią meilę, priveda Marę prie tragedijos. Ji miršta grįžus į savo tėvo apieštus namus, Jonas galisai, o Danutė, kurios rolę vaidino Herminija Burbaitė, džiaugiasi atkeršijusi Marėi už išplėštą laimę. Veikalas stiprus, nors keliami dalykai nevisai derinasi su krikščioniškais principais. Tačiau nieko negalima prikišti patiems artistams — Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatru, kuris nepaprastai gerai suvaidino šį gilią dramą veikalą. Vaidyboje dalyvavo: Herminija Burbaitė, Leopoldas Stankevičius, Irena Veliškaitė, Antanas Slančiauskas, Sorės tėvas, Stasys Majauskas, Irena Andriuskaitė, Lilija Švenčionytė, Marytė Čikškaitė, Suzana Stukaitė, Valteris Simutis ir Karolis Kazlauskas. Antraeilėse rolėse dar dalyvavo Marija Orallo, Albertas Stalioraitis, Karolis Kazlauskas, Raulas Stalioraitis. Muzika: J. Simanauko; scenarijus — V. Sikeris, akordeonais grojo A. Stalioraitis ir R. Runimas, solo dainavo M. Čikškaitė. Suflerliavo V. Cibavičius ir A. Rastauskas.

Programos vedėjas buvo A. Rastauskas. Po programos jaunimas šoko.

Reikia pasveikinti Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatrą, kaip stiprų mūsų kolonijos Argentinoje meno vienietį ir palinkėti, kad jis, turėdamas gražių meninių pajėgų imtųsi kilnaus darbo, mūsų lietuviškos kolonijos kultūrinimo ir stiprinimo mūsų koloniją kovai už Lietuvos laisvę. **A. K.**

KUN. VYTAUTAS PALUBINSKAS iš Rosario atvyko porai mėnesių į Aušros Vartų parapiją Avellanedoje pagelbėti parapijos ir spaudos darbuose.

MŪSŲ SEIMOSE

* Juozas Mazlaveckas ir Veronika Širvytė apsidėdė Aušros Vartų Lietuvių bažnyčioje balandžio 26 d. Sutuoktuvų Hudininkais buvo Andriėjus Naujokas ir J. Miežinskienė.

SUNKIAI SERGA VINCAS PALUBINSKAS

gyv. Concepcion Arenal 4643, Cap. Gydytojų prižiūrimas pamažu eina geryn.

PAJIESKOJIMAS

Pajieškomas **Gikaras Adolfas**, sun. Kazio, gim. 1904-5 m. Gimęs Virbalų k., Mosėdžio vl., Kretingos apskr. Išvykęs į Buenos Aires 1926 m. Pajieško jo brolis ir Lietuvos. Pranešti A. Senkui, 211 Drinkwater Str., Sudbury, Ont. Canada.

LAIKAS

ARGENTINOS KASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Concesión N.º 4289

Tarifa Reducida
Concesión N.º 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituano Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 485984

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. **KAINA:** Argentinoje metams \$ 50.—, pusb. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 165 10 DE MAYO

ALIO! ALIO!

DIDELIS MINĖJIMAS

Šv. Cecilijos Choro 26 ir "Lietuvos Aidų" Radio Valandėlės 9 metų

SUKAKTYS

bus švenčiamos 1956 gegužės 19 d., 20.30 val. LIETUVIŲ SALEJE, Brasil 835, Avellaneda.

- Programoje:
1. Atidarymas,
 2. Šventos Cecilijos choras, muz. V. Rymavičiaus vadovaujamas išpildys koncertą; dalyvaus — Mergaičių choras, Vyrų choras, Bendras choras ir Solistai.
 3. Tautiniai šokiai.
 4. Nelauktas numeris (?).
 5. Publikos ŠOKIAI prie geros muzikos iki 3 val. ryto.
- Tautieti, pats dalyvauk, kitą pasikviesk ir dar trečiam pasakyk, kad dalyvautų šiame parengime. Buvęs nesigailėsi ir paremsi tautiškai kultūrinį darbą.

PALOMAR

PABALTIEČIŲ POBŪVIS PALOMARE
š. m. balandžio 30 d. Lomas de Palomar puošnioje „Borussia“ kavinėje įvyko Pabaltiečių Ex-kombatantų ir Karių pobūvis. Kviestieji svečiai, kurių tarpe buvo argentiniečių, spaudos atstovai, ginklo draugai, ukrainiečių, vengrų, kroatų, lenkų ir gudų „ex-combatientes“ atstovai rinkosi 9 — 10 val. į pabaltiečių jiems paruoštas vašes. Iš lietuvių pusės dalyvavo gen. T. Daukantas, Argentinos Lietuvių Karių ir Kovotojų Sąjungos pirm. V. Diminskis, ALPPS pirm. J. Čikštas su ponia, „Laiko“ ir „Argentinos Lietuvių Balso“ atstovai ir daug kitų garbingų svečių. Svečius vaišingai priėmė šeimininkai, pabaltiečiai: estai, latviai ir lietuviai. Ponas, pasipuošusios tautiniais rūbais, sutikdavo kiekvieną svečių ir palydėdavo jį į jam skirtą vietą prie valgiais apkrauto stalo.

Pobūvio oficialioji dalis prasidėjo tradiciniu viduramžių riteriams žvakidėse užliebimu. Trys pabaltiečių karių organizacijų pirmininkai pasakė trumpas įžangines kalbas, o kariai sudainavo po vieną karišką dainą. Kalbėjo ir svečiai, linkėdami pabaltiečiams greitos laisvės. Po oficialios dalies meninėje programoje dalyvavo Lietuvių Vyrų Kwartetas „Aitvarai“ ir mūsų solistai, kuriems akompanavo Eugenija Čikškaitė. Po programos publika šoko. Šokančiųjų buvo pilnutinė salė. Pobūvis pasibaigė anksčiau rytą. Panašūs pobūviai daug turi įtakos bendram sugyvenimui. Jie suartina karius įvairių tautų bendrai kovai su mūsų visų priešu bolševizmu, kuris smurtu užgrobė mūsų kraštą, Lietuvą, ir kitas valstybes. **Koresp.**

ROSARIO
Gegužės mėn. 6 d. įvyko Rosario Lietuvių Bendruomenės valdybos rinkimai. Susirinkę atnaujintose ir praplėstose patalpose šiemis 1956 metams išrinko pirmininku Antaną Latvėną, vicepirmininku Antaną Švarlį, kuris taip pat bus nario mokesčio rinkėju, sekretoriumi Zigmą Stasevičių, kasininku Jurgį Vajėgą, valdybos nariais — Balį Kaušpadą ir Aleksandrą Pundį. Revizijos komisija vienbalsiai buvo palikta ta pati, kuri tas pareigas ėjo pereinais metais, būtent Jurgis Liutkevičius, Matas Klėmas ir Kazimieras Liutkevičius. Artimiausiu laiku naujosios valdybos laukia Motinos Dienos šio mėnesio 20 d. suruošimas ir atnaujintose patalpose grindinio įdėjimas. Visi naujieji valdybos nariai yra pažįstami rosaričiams kaip įgudę darbuotojai ir pažįstą draugiškinį gyvenimą. Linkėtina, kad jie nuveiktų savo kolonijos ir tėvynės geroje. — Šeštadienį, gegužės 5 dieną Rosario šv. Kazimiero bažnyčioje buvo sutuokti Bronius Banys ir Aldona Rudytė. Aldonos tėveliai gyvena Saladillo ir savo namuose suruošė šaunias vestuves, į kurias atvyko svečių ir iš Buenos Aires, mat jaunasis yra iš Avellanedos. Šios yra jau kelintos sutuoktuvės buenosariškio su rozariške. Čia daug yra padėjęs Buenos Aires jaunimo atsikvietimas į įvairias šventes Rosario. Tai yra gražus pavyzdys kitiems. Naujai šeimai linkime daug laimės ir Dievo palaimos. — Visiems rosaričiams pažįstamas kilnios širdies darbuotojas Zigmą Stasevičius, gyvenęs Garay 1298, neseniai gavo telefoną, kurio numeris yra 88634. — Gavęs pranešimą apie pablogėjusią savo tėvelio sveikatą kun. Vyt. Palubinskas išvyko į Avellanedą ir tenai pasiliks paduoti atvykusius į Rosario daryti dvasinio atnaujinimo kun. Pr. Garšvą ir kun. Kaz. Černiauską. — Gegužės mėn. 20 dieną per Sekmines bus švenčiama Motinos diena. 10 val. bus laikomos sudėtinės už gyvas ir mirusias motinas šv. Mišios. Po sumos įvyks minėjimas ir asado. — Albertas Liutkevičius, 13 metų, išlaikė egzaminus į Industrial de la Nacion Jose de San Martin mokyklą. — Antanas Vajėga, teniente de corbeta Rio Santiago bazėje, dabar jau yra inžiniero narys.

1946 - 1956

VYČIŲ DRAUGIJA kviečia visą lietuvių visuomenę į

IŠKILMINGĄ VAKARĄ

su įdomia programa, kuris įvyks š. m. birželio 2 d. 21 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

ŠOKIAMS GROS ORKESTRAS

MOTINOS DIENOS ir „BIRUTĖS“ Dr. jos 25 metų JUBILĖJAUS MINĖJIMAS

IVYKS

GEGUŽĖS MĖN. 26 d., ŠEŠTADIENI,

Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

(Minėjimas prasidės punktualiai 21 val.)

Programoj:

1. Atidarymo žodis
2. Deklamacijos — p-lė D. Ginterytė ir p. T. Jackevičius
3. 4-jų veiksmų drama: **„MOTINOS ŠIRDIS“.** Parašė: KALNŲ DUKRA.

Veikėjai:

Motina	M. Derenciūtė
Antanas, jos sūnus, adv.	H. Bagdonas
Marytė, sūnaus žmona	J. Paspirgelytė
Jonas, augintinis	R. Malela
Onutė, akla merg., augint.....	V. Bagdonaitė
Skuckis, Marytės dėdė	A. Matukas
Baltrus	J. Kriščiūnas
Daktaras	S. Stanaitis
Barbora	B. Sturevičiūtė

Režisuoja p. S. DERENČIUS.
Sufleruoja p. U. Šilaikienė.

4. Pijano muzika — p. J. Vytkauskas
5. Tautiniai šokiai — atlieka Jaunosios Birutietės.

ŠOKIAMS GROS ORKESTRAS.
Šokiai tęsis iki 3 val. ryto.